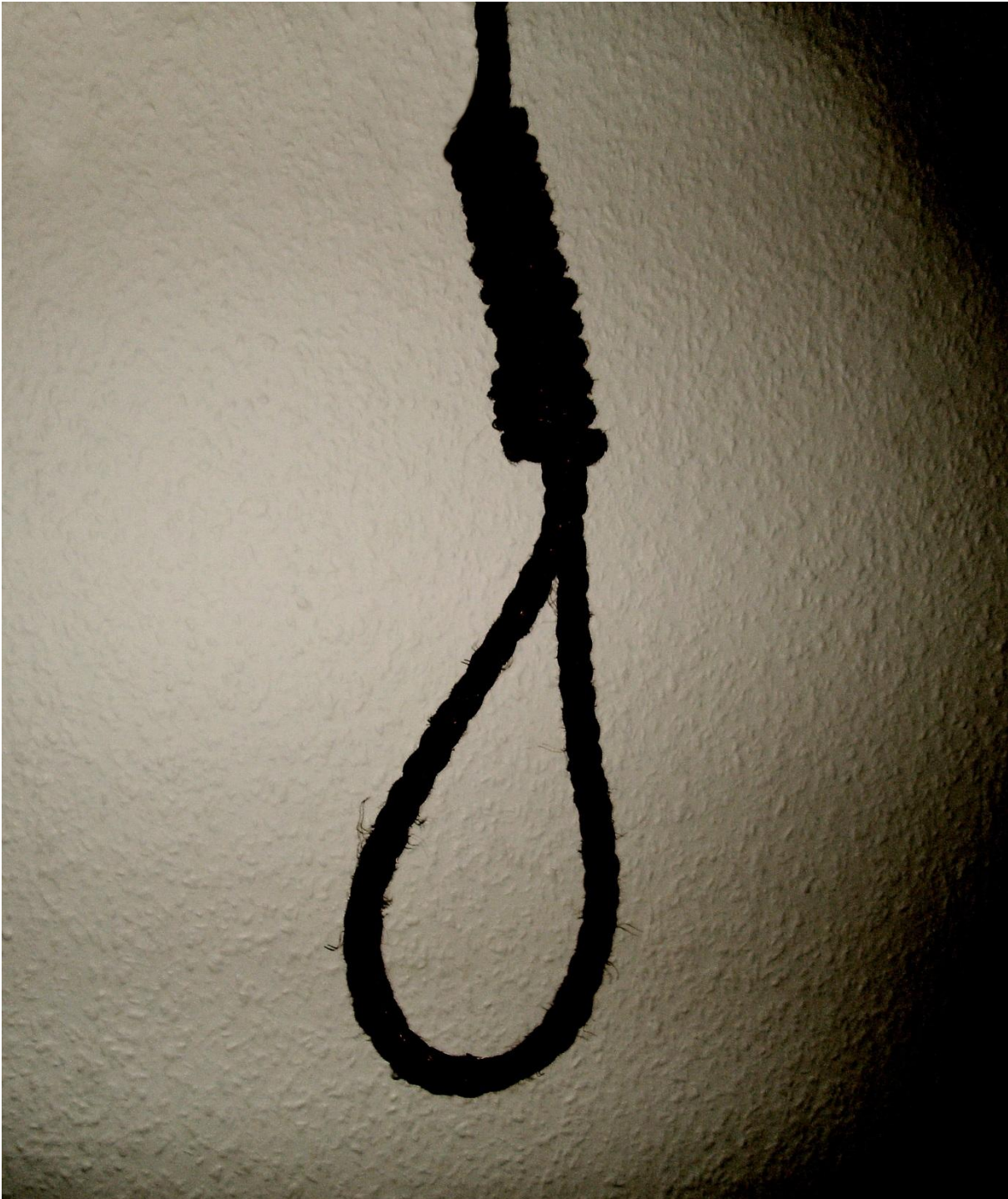

En plats där rättvisan skipades och döden tog vid,
avrättningsplatserna i Skåne

Susanne Lundh
Arkeologi och Antikens historia
Historisk arkeologi: Kandidatkurs ARKH04
Handledare: Martin Hansson
Lunds universitet HT 2014

Abstract

“A place where justice was served and death took place, the execution sites in Scania”. This essay discusses execution sites in Scania. The purpose of it is to study the province and find a pattern to the execution sites that will help future research. I am going to base my essay on other scientists written work and older maps from 1812-1820. My hopes were that I would find a pattern in the landscape that would be of help when trying to find the execution places. Unfortunately the result didn't show a given pattern, but it did show some interesting similarities in the landscape, together with some fascinating facts about those places, that could be of help locating the executions sites today.

Tack

Jag vill tacka min handledare Martin Hansson som har varit ett väldigt stort stöd för mig och som har hjälpt mig under hela processen, med både litteratur och tips hur jag ska utveckla mig. Dessutom vill jag tacka samtliga som hjälpte mig att översätta danskan som jag hade extrema problem med. Sedan vill jag också tacka min flickvän och sambo Louise som hjälpte mig med språket och var ett allmänt stöd för mig under hela arbetet.

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Syfte och metod	5
1.2 Källkritiska och metodiska problem	7
2. Bakgrund	9
2.1 Brottet och straffet	10
2.2 Vägen till galgen och sista resan	13
2.3 Ödet för den avrättades kropp	15
2.4 Spår efter avrättningsplatser	17
3. Avrättningsplatser i Skåne	19
3.1 En närmare titt på Lund	28
4. Analys	29
4.1 Avrättningsplatser och härader	29
4.2 Säkra/Osäkra avrättningsplatser	31
4.3 Undersökta avrättningsplatser	32
4.4 Avrättningsplatser på höjder	34
4.5 Närvaro av vägar och vatten vid avrättningsplatser	35
4.6 Avstånd från gränser och bebyggelse	37
4.7 Metoder vid avrättning	38
5. Avslutning och Slutsatser	39
6. Sammanfattning	41
7. Referenslista	42
Bilaga 1	44
Bilaga 2	45

1. Inledning

1.1 Syfte och metod

Mysteriet runt döden och allt som leder mot den har länge varit ett av mina stora intressen. Därför var valet utav ämne inför denna uppsats inte särskilt svårt. Jag valde ett ämne som både jag och många andra kan finna ett intresse i.

Syftet med denna uppsats är få en så heltäckande bild som möjligt över hur avrättningsplatserna är spridda i Skåne och om det finns några tydliga mönster i hur de har placerats. Förhoppningsvis hjälper detta vid framtida studier utav ämnet och väcker ett nytt intresse för dessa platser. Uppsatsen ska också vara lätt använd om man bara vill studera en plats närmare och undersöka om platsen har, eller misstänkts vara varit en avrättningsplats. Den ska alltså vara uppdelad på ett sätt som gör det möjligt för läsaren att lätt hitta den information denne är intresserad av, utan att behöva läsa hela uppsatsen.

Mitt fokus kommer att ligga på följande frågor:

- Var i det skånska landskapet hittas avrättningsplatserna?
- Kan man hitta något mönster i deras lokalisering i landskapet?
- Vilka materiella spår har en avrättningsplats lämnat efter sig?
- Vad karakteriserar de arkeologiska undersökta platser som tolkas som avrättningsplatser?

Jag ska försöka besvara dessa frågeställningar genom att använda FMIS (Informationssystemet om fornminnen), ett digitalt fornminnesregister som innehåller information om Sveriges hittills kända fasta fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar. FMIS är Sveriges officiella fornminnesregister, det används av myndigheter och vid lagtillämpning och har tillkommit via inventeringar, utgrävningar, uppgifter från museer och liknande aktörer. Jag kommer att kombinera uppgifterna från FMIS med Göran Lagers bok *Döden i skogen* (Lager 2006), som innehåller en katalog över alla kända avrättningsplatser i Sverige. Utifrån detta material ska jag försöka se om det går att hitta mönster i hur avrättningsplatserna ligger i landskapet. Jag kommer att studera avrättningsplatserna och markera dem på en äldre härads-karta från 1684 för att lättare se eventuella mönster.

För att studera landskapet i detalj kommer jag använda mig av den Skånska rekognosceringskartan från 1812-1820. Denna karta upprättades av den svenska armén i syfte att ha som ett underlag i händelse av krig i Skåne. På kartan kan dåtidens vägar, våtmarker, sjöar och höjder studeras närmare. Kartan ger en bild av landskapet för 1800- och 1900-talets storskaliga förändringar. Jag kommer framförallt använda mig av kartan för att studera avrättningsplatsernas lokalisering i landskapet. Jag kommer använda mig av den enkla metoden att med linjal mäta på kartan hur platserna relaterar till olika företeelser i landskapet. Jag kommer även att använda mig av publicerade artiklar, samt besöka platserna för att få en

helhetsupplevelse. Jag kommer vidare att kritiskt granska artiklar genom att jämföra fakta med varandra.

Jag har valt att rumsligt begränsa mig till avrättningsplatser belägna inom Skånes gränser, och har valt att avgränsa i tid från och med medeltid till 1876, då avrättningarna inte längre var offentliga. Jag presenterar ämnet genom att gå in på bakgrunden, lagarna och tillvägagångssätten runt avrättningarna. Sedan presenterar jag också det arkeologiska materialet som man kan finna i samband med en avrättningsplats.

I kapitel 2 ger jag en kort övergripande bild av synen på avrättningarna och avrättningsplatserna, samt en kort bakgrund till tidigare forskning om avrättningsplatser.

I kapitel 2.1 ger jag en beskrivning av hur rättsystemet såg ut under medeltiden. Jag ger även en kort kronologisk beskrivning av hur lagarna runt dödstraffet förändrades över tid. Detta kapitel kommer mestadels presenteras genom en litteraturstudie.

I kapitel 2.2 går jag in på själva processen kring dödstraff och avrättning, hur själva processen innan dödstraffet såg ut och hur man verkställde det. Jag ger också en mer detaljerad beskrivning av de två vanligaste avrättningsmetoderna och hur de förändrats med tiden. Här jämför jag de skriftliga källorna om tidigare rättsprocesser som varit aktiva under medeltiden och framåt, med mina egna kunskaper om dagens lagar och rättsväsende.

Kapitel 2.3 presenterar följderna för den avrättade efter själva döden. Jag beskriver begravningsmetoden och jämför den med den traditionella. Även öden den döde kunde möta mellan galgen och graven kommer att beskrivas.

I kapitel 2.4 kommer jag att gå igenom det arkeologiska materialet som blivit funnet på undersökta avrättningsplatser, föremål, lämningar från skelett och samt andra arkeologiska tecken som gjort att platsen tolkats som en avrättningsplats.

I kapitel 3 kommer jag att presentera alla kända avrättningsplatser i Skåne genom en tydlig och lättläst katalog, sorterad efter häradsnamn. Jag kommer även här hänvisa till två kartor, en från 1684 och en nutida, där alla avrättningsplatser är markerade. Katalogen är sammansatt genom att jag studerat FMIS markerade platser i landskapet, samt genom studerandet av skriftliga källor.

I kapitel 4 besvaras frågeställning med hjälp av den analys som gjorts. Detta kommer göras konsekvent i den ordning som frågorna presenterats.

Slutligen i kapitel 5 presenteras slutsatser.

1.2 Källkritiska och metodiska problem

Att jämföra kartor från idag med äldre kartor, som den Skånska rekognosceringskartan 1812-1820, är ibland komplicerat. Städer växer, andra blir mindre, byar flyttar på sig, floder torkar igen, höjder skövlas bort och landskapet förändras överlag. Därför vill jag att man tar i akt att det inte alltid är den exakta platsen som jag markerat på kartan, men att det är på ett ungefär. En del platser hade utmärkande drag, som exempelvis att de var placerade vid ett vägskäl, som man kunde urskilja på både den äldre och den nutida kartan. Andra platser var beskrivna i det skriftliga materialet med, exempelvis, särskilda avstånd från en specifik plats eller att de var placerade på höjder eller vid träskmarker.

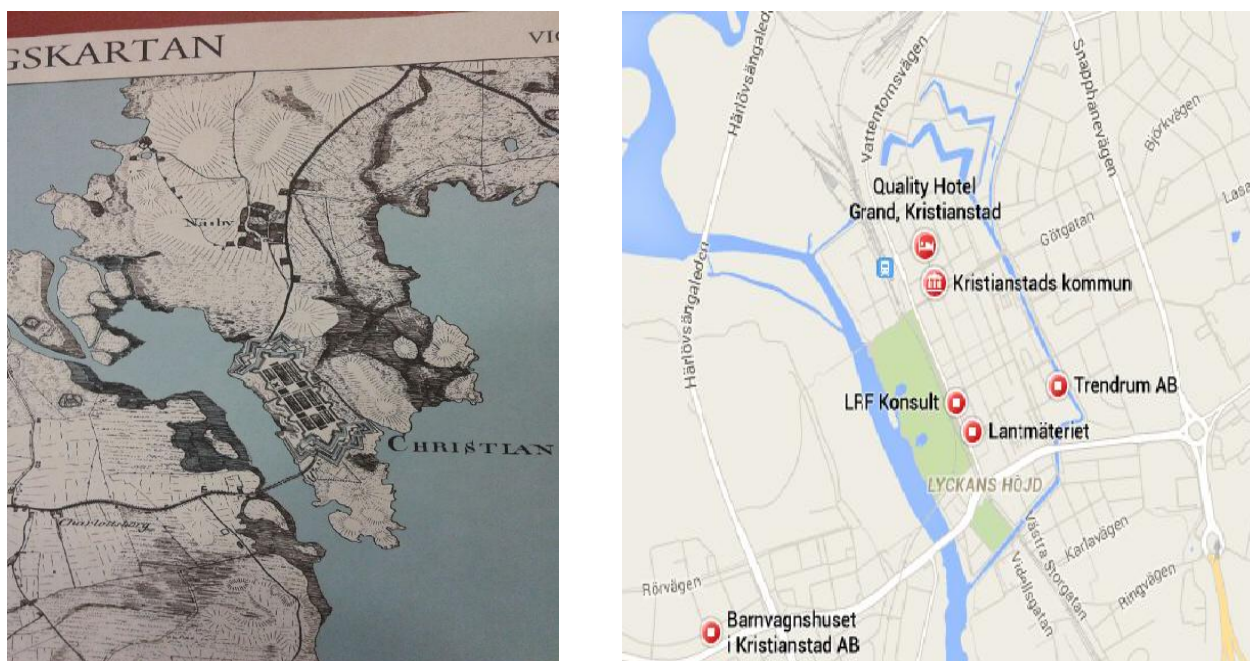

Fig 1. Utdrag ur Skånska rekognosceringskartan och den moderna fastighetskartan över Kristianstad som visar landskapets förändringar.

För att tydliggöra den skillnad som uppstår har jag här en karta från den Skånska rekognosceringskartan, 1812-1820, och en modern karta från FMIS. Skillnaderna är väldigt markanta och man kan tydligt se expansionen som skett i Kristianstads bebyggelse, samt hur vattennivån sjunkit. Att hitta en avrättningsplats på den moderna kartan kan därför vara komplicerat.

De markeringar som man kan anta vara mer exakta är de som haft lämningar på platsen som man kunnat utgå från. Men även här måste man ha ett vaket öga och kunna kritiskt granska vissa lämningar, som exempelvis minnesstenar, som kan vara missledande. I Dalby finns exempelvis en minnessten placerad på en höjd, cirka 100 m från Dalbys fälad, men vem som reste minnesstenen är oklart. Men vid en arkeologisk utredning 2013, där man grävde sammanlagt 35 schakt med en total schaktlängd på 1640 m, påträffades inga lämningar som kunde sättas i samband med en avrättningsplats. Det enda man fann var ett fåtal lämningar från husbebyggelse. Så minnesstenen berättar om en avrättningsplats, men man kan inte bevisa arkeologiskt att en avrättningsplats funnits på platsen. Så minnesstenar kan vara vilseledande och bör därför inte tas som något självklart bevis på förekomsten av en

fornlämning

(http://samla.raa.se/xmlui/bitstream/handle/raa/6584/uvr2014_015.pdf?sequence=1 s 10ff).

Annat som också är bra att ta hänsyn till är analysen runt vilken process man använt sig av på platserna. Många platser är benämnda på äldre kartor och skrifter, och även i folkmun, som galgbacke, även om området inte erhållit någon galge. Exempel på detta finns att hitta i en rapport från Riksantikvariearbetet. I rapporten nämner man en moränhöjd som har namnet galgbacke, men där man avrättade genom halshuggning på en stupstock av en bödel. Så även namnet ”galgbacke” kan vara väldigt missledande i dessa sammanhang

(http://samla.raa.se/xmlui/bitstream/handle/raa/3741/rs2003_04.pdf?sequence=3 s7).

2. Bakgrund

Dödstraff är långt ifrån något ovanligt i världen. I många delar utav världen ses det som om dödstraff tillämpas under en mycket lång tid, även i Sverige verkar dödstraff ha varit ett vanligt bestraffningssätt under ett antal sekel. Än idag är det fortfarande 58 länder i världen som har kvar dödstraff i lagen och verkställt avrättningar de senaste tio åren (Amnesty) Sverige har idag inte kvar dödstraff, men spåren efter avrättningsplatserna finns än idag kvar i landskapet.

Trots att Sverige har mer än 600 avrättningsplatser noterade i fornminnesregistret är historien och arkeologin runt avrättningsplatserna väldigt utforskad. När man studerar texter är det mestadels intresset för Sveriges stora slag, kungar och nordiska mytologier som får största fokus. Avrättningsplatserna nämns, men får sällan en central roll. Detta är väldigt intressant med tanke på hur många platser som finns att undersöka och hur vardagligt det faktiskt förefaller ha varit med avrättningar i äldre tid. Det var ett vanligt svenskt folknöje att beskåda någon bli hängd eller halshuggen. På senare år har det skett flera utgrävningar av avrättningsplatser, och ett antal studier har utkommit. Framförallt skrivs det mer om det arkeologiska materialet funna på platser som i Lund, Malmö, Dalby och Vadstena (Feiff 1994 s10; Lager 2006 s7f; Fendin 2008 s7f).

2.1 Brottet och straffet

I det medeltida Sverige reglerades brott och straff ursprungligen i landskapslagarna, men ersattes av Magnus Erikssons landslag på 1350-talet. I Skåne var det *Skånelagen*, nedtecknad 1202-1216, som gällde fram till och med år 1683 då Sverige bröt det fördrag man hade med Danmark. I detta fördrag gällde att dansk lag skulle gälla för Skåne, Blekinge och Halland trots att de, genom Roskildefreden, blev svensk mark. Så år 1683 var det den svenska allmänna landslagen som kom att gälla i Skåne (Sandén 2008 s 117; Hanson 2012 s 190).

Lagarna var kraftigt influerade av kristendomen och av det gamla testamentet. Något som blev särskilt normgivande för brottsligheten var uttrycket i från det gamla testamentet, dessa uttryck skulle kunna översättas i folkmun som: *Öga för öga, tand för tand, hand för hand, fot för fot, brännande för brännande, sår för sår, blånad för blånad*. Medeltidens lagar kan således utläsa som ett hämndlystet samhälle där utkrävandet av hämnd var ett sätt att utkräva rättvisa (Olivecrona 1891 s 1f ; Feiff 1994 s 77; Hansson 2012 s 190). Liknande som även finns att utläsa från de äldre lagarna var rädslan inför Gud. I två kungliga skrivelser kan man läsa om att bestraffning av den som begått tidelagsbrott var mycket viktigt för att förhindra att Guds vrede skulle komma över riket. Möjligen kan denna tro och rädsla även spelat in på andra brott (Larsson Heidenblad 2012 s 76f).

Under medeltiden var alla lika inför rätten, oavsett ålder eller kön. Utdömmande av dödsstraff kunde lika lätt ges till en sjuttioårig hästtjuv som till en tonårspojke som stulit en hatt och oavsett om personen var kvinna eller man. Man kunde utdela dödsstraff enligt lag eftersom det inte förespråkades några särskilda undantag i lagen. Dock kan denna syn ha förändrats med tiden. I ett protokoll från Stockholm från sent 1700-tal, står att två minderåriga pojkar dömdes till aga och utvisning istället för till galgen *för sin unga ålder skull*. Så detta kan visa på förändring i tiden eller på undantag i lagen (Ambrius 1996 s 42).

Dock förespråkades det att man inte kunde skicka ut en havande kvinna eller en sjuk person att möta galgen. En havande kvinna skulle vänta sex veckor efter förlossningen innan hon blev avrättad för sina brott och en sjuk ska bli frisk innan han ämnas möta döden. Dessutom kom det på 1600-talet föreskrifter om att tid skulle ges till prästerskapet att övertala och omvända syndaren, innan avrättningen (Ambrius 1996 s 37).

Den medeltida rättsskipningen skedde på tinget. Häradstinget, eller underrätten som den också kallades, är kanske den mest omtalade. Men man gjorde också skillnad på olika former av lokala ting, som exempel landsbygdens och stadens jurisdiktioner. Birk förekom i Sverige och Norge som en rättskrets anpassad till städer och marknadsplatser. Birk i Danmark hade olika indelningar, kunglig, andlig och adlig birk, alla dessa hade en egen domsrätt och egen domare. Man skilde också på lagtima och urtima ting, där lagtima var regelbundet förekommande ting och urtima ting var ting som anordnades vid särskilda tillfällen. Det fanns även konungatinget och landskapsting, som båda var överordnade de sinsemellan sidoordnade häradsting och stadsting. Konungatinget innebar att kungen alltid hade rätt att ingripa och ompröva eller benåda, kungen hade den högsta enhälliga makten (Modéer 1939 s 335ff).

Normalt var häradstinget den första insatsen, men det såg lite olika ut i olika delar av Sverige. I Västra Götaland hade landstinget en högre position än häradstinget, medan det i Östra Götaland såg annorlunda ut, här var landstinget och häradstinget parallella med varandra och därav också konkurrerande (Modéer 1974 s 339f).

På 1600-talet introducerades hovrätten och rättprocessen förändrades en del, särskilt i frågan om dödstraff. Blev den åtalade dömd till dödstraff i underrätten eller häradstinget, fanns det fortfarande en chans att få straffet omvandlat till livstids fängelse i hovrätten, eftersom alla dödsdomar i underrätten automatiskt underställdes hovrättens prövning. Undantag från denna regel var brotten som togs upp i birk, som inte underställdes hovrätten. I hovrätten togs målet återigen upp och all fakta fick en ny granskning. Det hände i en del fall att dödsdomen förmildrades till livstids fängelse på fästning (Ambrius 1996 s 35; Svensson 2012 s 399). För de brottslingar som fått sin dödsdom fastställd även i hovrätten, var hoppet ännu ej ute att få ett mildrat straff, detta eftersom konungatinget fortfarande var aktuellt. Under 1600-talet och en tid framåt fanns det nämligen en paragraf i Regeringsformen som innehöll att *konungen äger att i brottmål göra nåd, mildra livsstraff samt återgiva ära och till kronan förverkat gods*. Kungen hade åter här den högsta makten (Olivecrona 1891 s 8f ; Ambrius 1996 s 35; Hansson 2012 s 190; Svensson 2012 s 399).

Tingsplatsen var placerad högt och väl synligt i landskapet, mycket likt hur en avrättningsplats var placerad. Men de ska sällan ha varit placerade på samma plats, men i varandras närhet. En tingsplats placerades också centralt i häraden utifrån förmodad äldre bebyggelse och befolkningstäthet, även närvaron av gamla vägsträckningar är återkommande. I södra och västra Skåne återfinns de förmodade avrättningsplatserna ganska nära varandra, i jämförelse med hur det ser ut i övriga Skåne (Svensson 2012 s 399f).

Domar från tinget dyker sällan upp i skriftliga källor före 1500-talet, men man kan anta att tingsplatser och birken funnits redan tidigare, kanske redan på 1100-1200-talet. Detta antagande grundar sig på de privilegiebrev som skrevs till, exempelvis, kloster, under denna tidsperiod. I breven uppenbarar det sig någon typ av rättslig autonomi, som då borde ha funnits under tidig medeltid (Svensson 2012 s 401).

I Danmark har man hittat källor som beskriver vad bödeln hade för plikter, samt vad han kunde erhålla i betalning för en avrättning. I Aalborg, skulle bödeln få 1 shilling per avrättning, med undantagsfall för borgare då han skulle erhålla 8 shilling och för adel där han skulle erhålla 3 mark. I Helsingör var priset högre, där var priset 4 mark per avrättning, 2 mark för offentlig piskning och ½ daler för stympning. Det förekom också skrifter som beskrev att en bödel skulle finnas tillhands i varje stad och att om en bödel skulle användas utanför staden, till exempel på landsbygden, så skulle han erhålla dubbel betalning, samt mat och öl (Matthiessen 1910 s 28ff).

I landslagens stadgar anges dödstraff som bestraffning för en mängd olika brott. Mord, dråp, stöld och förräderi är några exempel på brott som kunde bestraffas med döden. Det framgår också i lagen att det vanligaste straffet för stöld var stympning utav händer, men det förkom

ofta att man högg av en eller bägge händerna innan avrättningen verkställdes, för att statuera ett exempel på att brott inte lönar sig (Carelli 1995 s 55). På 1600-talet menar man att alla stölder vid tillgrepp av värde bestraffades med döden. Enligt straff förordningen från år 1653 i Skåne, gick gränsen vid 60 daler, men summan antas ha varit betydligt lägre innan (Ambrius 1996 s 35). På 1600-talet började man även regelmässigt att utdöma dödsstraff för både enkelt och dubbelt hor, det vill säga utomäktenskapliga affärer där antingen de ena eller båda parterna var gifta på var sitt håll (Ambrius 1996 s 35; Hansson 2012 s 190).

1734 års lagstiftning berättar om att rån och stölder av ett värde högre än 100 daler vid tredje resans stöld, samt fjärde resans stöld hur ringa beloppet än var, skulle bestraffas med avrättning (Ambrius 1996 s 36). Denna strafflag hade en humanare syn på brott, antalet avrättningar minskade med tiden och år 1779 utfärdades oftast bara dödstraff för brotten förräderi och fadersmord (Feiff 1994 s 78).

År 1740 skärpte man lagarna kring stölder igen, troligen på grund av de ekonomiska svårigheter som drabbade samhället. Numera bestraffades alla inbrott med döden. Anledningen till skärpan det av lagen berodde på att fler inbrott hade begåtts och skärpta straff ansågs vara ett sätt att stoppa brottsvågen. Det var vanligt att man såg en skärpning i lagen då antalet brott ökade, dock ökade antalet brott oftast under dåliga tider. Hårdare straff fick därför egentligen inte den effekt den förväntades att ge, eftersom folket inte hade något val än att bryta mot lagen för att överleva (Ambrius 1996 s 36).

På 1800-talet hade man inordnat benådningsrätten i det konstitutionella samhällsskicket, genom att Högsta domstolen först yttrade sig över inkomna nådeansökningar, varpå ärendet föredrogs i en särskild beredning innan kungen avgjorde utdelande av nåd eller ej (Feiff 1994 s 79). År 1921 avskaffades dödsstraff i Sverige för brott i vardagen. För brott i krigstid avskaffades straffet först år 1972 (Olivecrona 1891 s 21; Feiff 1994 s 79; Hansson 2012 s 190).

2.2 Vägen till galgen och den sista resan

Under medeltiden var det viktigt att ”dö på rätt sätt”; man skulle bli återförenad med Gud och sina nära efter att man dött. Därför var det viktigt att man fick rätt förberedelser. När döden nalkades för den döende, antingen av ålderdom eller av sjukdom, hade man en likvaka där man kunde säga ett sista farväl till sin släkting eller vän. Ett tillfälle där den döende kunde bekänna sina synder och få Guds förlåtelse av prästen. Man fick den sista nattvarden och fick böner läst för sig. Man togs omhand av familj och vänner in i det sista (Hagberg 1937; Olsson 1948 s 76). Detta var vad som väntade en hederlig kristen som skulle dö, men för en dödsdömd, som hade förrått Guds förtroende och som skulle bli dödad för sina synder, följde ingen likvaka eller omhändertaganden innan döden (Feiff 1994 s 7).

I Skåne och Sverige var de två vanligaste avrättningsmetoderna halshuggning och hängning. Halshuggning, som då ansågs vara mer hederligt än hängning, kunde utföras på två sätt, med yxa eller svärd (Matthiessen 1910 s 51; Feiff 1994 s 78; Ambrius 1996 s 38; Karlsson 2008 s 37; Hansson 2012 s 191). Svärdet ansågs vara något mer hedervärt att bli dödad utav, men det var också en metod som kostade den dödsdömde eller dennes efterlevande pengar att genomföra. Därav var det samhällets överskikt som förbehöll sig dessa privilegier (Olivecrona 1891 s 5; Karlsson 2008 s 37).

Hade man blivit dömd till hängning kunde man bli benådad av högre ämbeten till halshuggning istället, detta visar på den hedersskillnad som finns mellan dessa bägge avrättningsätt. Man ansåg dock att kvinnor inte borde hängas eftersom man då under avrättningen kunde se under kvinnans kjol. Ändå var det vanligt att kvinnor dömdes till döden via hängning (Arcini 2008 s 84).

En halshuggning tros oftast ha ägt rum inne i städerna. På illustrationer utav halshuggningar ser avrättningen oftast ut att bli genomförd uppe på en liten scen. Den dödsdömdes huvud blev placerad över stupstocken, innan bödeln svingade yxan eller svärdet och separerade huvudet från kroppen (Feiff 1994 s 83; Karlsson 2008 s 53).

I början av 1600-talet använde man troligen för det mesta träd med rep hängande från en kraftig trädgren, då man skulle verkställa en hängning, eken var framförallt ett populärt träd att använda (Ambrius 1996 s 38). Galgens konstruktion kunde se olika ut, dock var det vanligast att den bestod av två stolpar mellan vilka det låg en tvärgående bjälke. I de större städerna bestod galgen ofta av en rund murad plattform som kröntes av tre pelare, mellan vilka tvärbjälkar vilade, en konstruktion som denna finns idag bevarad utanför Visby. Det förekom att man även byggde galgen i flera våningar, ju högre upp man hängdes, desto större var skammen särskilt för den dödsdömdes efterlevande (Ambrius 1996 s 39; Karlsson 2008 s 37; Widerström 2011).

Under medeltiden var hängning av offren väldigt inhumana, med en långsam strypning utav offret som ibland kunde ta upp mot flera timmar. Detta på grund av att man hade en dålig placering utav snarorna och att fallet från galgen var för litet (Arcini 2008 s 83f). Ibland kunde dock bödeln förkorta processen genom att sitta på offrets axlar, samtidigt som han höll sig fast i tvärbjälken (Ambrius 1996 s 37f). Man ska vara medveten om att avrättning sågs

som en offentlig tillställning och som ett större folknöje, samtidigt som det skall statuera exempel på vad brott kan leda till (Ambrius 1996s 38).

Man ska dock inte glömma att Gud och kristendomen hade en stor roll och inverkan på rättsprocessen och synen på dödstraff, Gud ansågs vara förlåtande, även för den som begått brott. Därför blev det vanligt under 1500-talet att den som dömts till döden inte lämnades utan en sista kyrklig tillsyn. Senare, under 1800-talet, hade man till och med stationerat ut särskilda fängelsepräster, som var ansvariga för den dödsdömde. Fängelseprästens huvuduppgift var att väcka medvetenheten om vikten av ånger hos den dömden och förvandla brottslingen till en troende kristen, som i efterlivet kunde bli förlåten utav Gud. Detta var dock långt ifrån en lätt uppgift alla gånger, då alla fångar inte var mottagliga till prästens förberedelser. Tack vare de skriftliga källorna som är bevarade från 1800-talet, har vi fått en inblick i hur fängelseprästen var väntad att sköta sitt arbete. En präst kunde i många fall ha månader på sig att förbereda den dödsdömde, men om en dömd vägrade att bli omvandlad hindrade inte detta avrättningen att slutligen äga rum (Feiff 1994 s 79ff).

Till sin hjälp hade prästen en särskild kyrkohandbok, därifrån får prästen råd hur man som präst ska handskas med en dödsdömd, hur man ska bygga förtroende till den dömden och ge tröst och trygghet om ett liv efter döden. Det var också prästens uppgift att meddela den dömden om vilken dag domen skulle fastställas; detta tillhörde en av de svårare plikterna för en präst (Feiff 1994 s 81f). På dödsdagen infinner sig prästen hos den dömden för att hålla fången lugn och även erbjuda en sista nattvard, innan fången transporterades från fängelset till avrättningsplatsen (Feiff 1994 s 82ff).

På avrättningsplatsen var prästen närvarande för att, åter en gång, få den dömden att erkänna sina skulder och synder för att med gott samvete kunna gå i efterlivet med syndernas förlåtelse. Med förbundna ögon fastställdes sedan domen och därefter upphörde prästens omsorg. Kroppen efter den avrättade stod inte i kyrkans vård och därav inte fick den inte heller prästens omsorg (Feiff 1994 s79).

2.3 Ödet för den avrättades kropp

När väl domen är fallen och brottslingen är död följer begravningen. Under medeltiden hade kristendomen och kyrkan en stor inverkan på hur den döde skulle tas om hand. En död skulle genomgå hedersamma kristna ceremonier med smörjning, svepning, vigvattensbestänkning och därefter en hederlig begravning i Guds namn i vigd mark (Hagberg 1937; Lorentzson 1994 s 44). Så var dock inte fallet för en dödsdömd, vars avrättade kropp ofta behandlades på ett hänsynslöst och vanärande sätt (Karlsson 2008 s 39; Hansson 2012 s 191).

Det var inte alltid som den avrättades kropp fick en begravning direkt efter döden inträffat. Det förekom att kroppen fick hänga kvar på galgen som ett avskräckande exempel för allmänheten. Kroppen ruttade i sina snaror och blev lemlästad av fåglar, innan den till slut togs ner och begravdes. Ett ohyggligt öde för den dödsdömde och en fruktansvärd skam för släktingar till offret (Ambrius 1996 s 38). Att bränna kroppen efter avrättning var också en typ av bestraffning; man förstör den dödes skal så han har ingen kropp att återvända till på den yttersta dagen när han ska möta gud (Olivecrona 1891 s 23; Ambrius 1996 s 52f).

Stegel och hjul är ett begrepp som ibland förekommer i samband med avrättning. Stegel betyder i modern svenska *påle*. Syftet med denna metod var återigen ett tillvägagångssätt för att avskräcka allmänheten från att begå liknande brott, samt att ytterligare vanära och skända den dödsdömde. Konstruktionen bestod av ett hjul som fästs i horisontellt läge på en stolpe. Efter en avrättning placerades kroppen på hjulet och därefter reste man upp hela konstruktionen och placerade den i landskapet för alla att bevittna. Ibland styckade man även kroppen i fyra delar och placerade på varsitt steglingshjul (Olivecrona 1891 s 5f; Karlsson 2008 s 41).

I Skånelagen står det skrivet att: *Den avrättade skall i galgbacken eller avsides i skogen nedgrävas*. Straffet som den dödsdömde tillfört sig avslutades därmed inte med döden, utan först när kroppen blivit begravd (Karlsson 2008 s 39f). Den avrättade personen tilläts alltså inte bli begravd i vigd mark på kyrkogården, utan skulle begravas på platser utanför helig mark. Att bli begravd direkt på galgbacken var därför vanligt. Men det var även vanligt att begrava kroppen i skogen, i våtmarker, utanför kyrkogårdsmurarna eller vid en rågång. En rågång är en plats där flera gårdar eller socknars gränser möts. Kvarlevor efter en avrättad person kan således finnas på ett stort antal platser (Ambrius 1996 s 80; Karlsson 2008 s 42).

En annan anledning till att man inte begravde kroppen efter avrättade på kyrkogården var för att man trodde att man förorenade den heliga platsen genom begravning av en brottsling och syndare. Det var av samma anledning som man inte heller tillät begravning utav självmordsoffer på kyrkogården. Självmordsoffer kan i vissa fall hittas i samband med en plats man också begravn avrättade (Ambrius 1996 s 80; Karlsson 2008 s 42).

Själva begravningen skulle utföras av bödeln och hans medhjälpare, rackaren. Den skulle verkställas utanför kyrkogårdens gemenskap och utan släktingar eller vänner till den dömdes närvaro. Dessa begravningar var oftast mycket hänsynslösa och utan respekt för traditioner. Enligt den kristna traditionen skulle den dödes kropp behandlas varsamt och begravas på rygg med huvudet i väst, för att på den yttersta dagen kunna se mot öst och möta Herren ansikte

mot ansikte. Denna tradition tog man ingen hänsyn till när man begravde en avrättad person. Dennes kropp kunde bara vältas ner i den grop där den skulle begravas; ibland begravde man flera i samma grop. Anledningen till att man begravde flera i samma grop kan simpelt ha berott på att spara tid, arbete och plats. I vissa fall förekom det att man begravde flera individer från olika avrättningstillfällen på varandra, just för att spara utrymme på platsen. Den dödes kläder kunde ibland tas ifrån kroppen, då dessa ingick i den naturaförmån som bödeln hade (Ambrius 1996 s 80; Karlsson 2008 s 39ff).

Det förekom dock att släktingar eller vänner till en avrättad inte accepterade att deras närstående fick ett sådant nesligt slut. Därför grävdes ibland liken upp av närstående och begravdes om på vigd mark innanför kyrkogårdarna, trots det kyrkliga förbudet mot detta (Ambrius 1996 s 80).

Vidskepligheten var något som var mycket stor på galgbacken och en del av de metoder som användes för att stoppa gengångare går att skymta i det arkeologiska materialet, som vi återkommer till senare. Bland annat kunde man placera stora stenbumlingar över liket för att hindra kroppen från att resa sig. Pålning var också vanligt, denna metod gick ut på att man stack en påle genom kroppen för att hålla fast den i jorden. Metoder med andra vassa föremål som knivar, saxar och spikar förkom även i en del fall (Karlsson 2008 s 65ff).

2.4 Spår efter avrättningsplatsen

Vad är det för material som en avrättningsplats lämnar efter sig? Vad är det man kan förvänta sig att finna på en plats skapad för död och rättvisa? Det vanligaste och det som troligen är mest bekräftade att finna är nog de avrättades kroppar, skeletten som visar tydliga tecken på att ha blivit avrättade. Men man kan även hitta spår efter den konstruktion man använde sig av vid avrättningen (Karlsson 2008 53ff; Hansson 2012 s 197).

En plats med en galgekonstruktion lämnar kvar markeringar i marken. De hål som galgens stolpar stått i lämnar efter sig markerande stolphål. Hur en galge sett ut vet vi genom studerandet utav bilder och skriftliga källor. Stolphålen är både djupa och stora, troligen eftersom galgen var tvungen att vara en stabil konstruktion för att kunna användas effektivt. I vissa fall har man använt sig av stenar för att kila fast stolpen för extra stabilitet. I de fall, när man tyckt att stolphålen varit onaturligt långt ifrån varandra eller i onaturlig vinkel, har man istället tolkat dessa stolphål som rester efter ett troligt stegelhjul (Karlsson 2008 s 55f).

En avrättningsplats där halshuggning varit tillvägagångssättet lämnar också spår efter sig. På en del illustrationer av en halshuggning, speciellt från senmedeltiden, visas ofta en liten bygd scen där avrättningen ägde rum på. Dessa konstruktioner kan också ha lämnat spår efter sig, men på grund av avsaknaden av information angående storlek och material kan man inte säkerhetsställa vilka lämningar som är från just en avrättningsplats. Det som krävs är en mer detaljerad studie av avbildningarna för att få en uppfattning av vilket typ av material man använde sig av, samt vilken form och storlek konstruktionen var byggd i (Karlsson 2008 s 53).

Grunda rännor är en typ av lämning efter avrättningsplatser i städerna som man kan konstatera och bekräfta genom de skriftliga källorna. En skriftlig källa från 1863 beskriver platsen där en halshuggning ägde rum: *Stupstocken var uppställd på krönet av en backe och en bit från denna hade en grav grävts. Mellan stupstocken och graven ledde en ränna...* (Karlsson 2008 s 53). I beskrivningen kan man inte läsa om rännans utseende eller funktion, men spår efter en ränna på eller i närheten av en avrättningsplats skulle kunna vara tecken på att en halshuggning ägt rum på platsen (Karlsson 2008 s 53f).

I en del fall var skelettens händer samlade på ryggen, vilket skulle tyda på att de varit bakbundna under avrättningen. I en del gravar har kroppen blivit funnen i en framåstupad position, antingen på magen eller på sidan, vilket skulle kunna peka på att kropparna blivit tippade ner i graven utan någon större försiktighet. Exempel på detta fann man vid en undersökning i Hässleholm, där man sammanlagt fann 5 gravar, varav en haft bakbundna händer (Karlsson 2008 s 56).

Spår efter stegling hittas framförallt i individernas kranier i form av järnspik som genomborrat huvudet. Dock är det osteologiska materialet efter stegling mycket sällsynta, både i Skåne och övriga Sverige. Det kan vara så att steglingen inte användes så mycket i praktiken eller så fanns det metoder man använde inom stegling som inte gav några tydliga spår på kroppen. Ett annat alternativ är att platserna där stegling utfördes inte blivit funna eller arkeologiskt utgrävda än, eller så är helt enkelt inte kranierna blivit bevarade i jorden och därav inte möjliga att finna (Karlsson 2008 s 62).

Vidskepligheten var väldigt stor på galgbacken. Några tecken på detta skymtar i det arkeologiska materialet. Fall där man hittat stora stenar över graven ger sällan intryck att vara något heligt, utan snarare ett sätt att hindra kroppen från att gå igen. Samma sak gäller för pålning. Om man använt påle av trä så har den med största sannolikhet träet förmultnat, men spår efter den kan finnas kvar på skelettet. Skedde pålningen med vassa föremål i järn eller dylikt, finns dessa med största möjlighet kvar i graven och berättar för oss om den dödes öde och de levandes vidskepliga skräck. Dessa tecken kan alla vara spår efter en avrättning, men det kan också vara spår efter självmord, trollkonst eller dylikt (Karlsson 2008 s 65ff).

Ett annat spår man kan finna på avrättningsplatser är minnesstenar, dock ska dessa granskas väldigt kritiskt. Minnesstenen kan vara rest som ett minne över någon brottsling som mötte döden på galgen, eller rest som ett minne över själva platsen (Lager 2006 s 292, 301). Däremot kan monument resta på detta sätt vara rest flera år efter händelsen som den beskriver och både informationen som står skrivet samt platsen den står på behöver inte alltid vara arkeologiskt bekräftat. Informationen som anges kan vara feltolkat eller missangivet, dessutom kan positionen vara fel lokaliserad.

3. Avrättningsplatser i Skåne

Här under följer ett försök till en katalog över alla avrättningsplatser i Skåne, där jag delar in dem i deras respektive socken och härad. Skåne består sammanlagt av 23 häradar. Anledningen till att jag benämner detta som ett försök är för att hur man än bär sig åt blir den ofullständig. Katalogen är mestadels baserad på FMIS markering över galgbackar och avrättningsplatser, men den är också kompletterad med platser som jag läst om i litteraturen.

Till katalogen finns en bifogad karta: *Bilaga 1*

Det är en karta från 1684 där häradsindelning återfinns. Här presenteras Skånes avrättningsplats indelade i två kategorier.

Markeringar med rött innebär att jag har gjort en bedömning att platsen är bekräftad som avrättningsplats, antingen via arkeologiska utgrävningar, eller markerat som avrättningsplats på historiska kartor eller omnämnd som avrättningsplats i äldre skriftliga källor.

Svart markering är platser som är mer osäkert belagda avrättningsplatser. Dessa platser är bekräftade endast genom muntliga källor eller traditioner. Det har ibland varit svårt att sätta en gräns mellan de två kategorierna, eftersom informationen ibland varit svårtolkad.

Till katalogen ingår också en tabell: *Bilaga 2*

Här finns ytterligare information om avrättningsplatsernas placering i landskapet. I tabellen kan man studera avrättningsplatsens rumsliga förhållande till vatten, bebyggelse, vägar och gränser. Jag har utgått från den Skånska rekognosceringskartan och jag har mätt fågelvägen. Man kan även få information om vilken avrättningsprocess som antas ha använts, samt om platsen är undersökt/utgrävd eller ej. Tabellen ger även en övergripande bild över varje avrättningsplats.

(1)Brösarp socken (röd markering) Albo härad RAÄ-nr: Brösarp 62:1

En galgbacke belägen i Brösarp Socken, platsen är också omnämnd som *galgbacken på Kongslandet*. Albo härads avrättningsplats. I kullens slänt har man återfunnit resterna efter en husgrund. Enda kända avrättningen från platsen är Hanna Persdotter som avrättades år 1808 efter mord på alla sina tio barn (Lager 2006 s 293f).

(2)Simrishamn socken (röd markering) Albo härad RAÄ-nr:Simrishamn13:1

En cirka 90 x 70 meter stor avrättningsplats belägen i norra Simrishamn vid Iskanarbacken. Platsen benämndes i en karta från 1706 som *Galge Platz*. På området finns även en minnessten, cirka 1,35 m hög. På en plåtskylt, tryck svart på vit kan man läsa:

GALGBACKEN/ HÄR LÅG STADENS AVRÄTTNINGSPLATS. DEN SIST AVRÄTTADE VAR EN PIGA, DÖMD TILL DÖDEN FÖR MORDBRÄNDER, ANLAGDA 1798. HON BEGROVS OCKSÅ HÄR PÅ GALGBACKEN, SOM BRUKET VAR MED AVRÄTTADE. PLATSEN MARKERADES MED EN STEN, SOM SÅ SMÅNINGOM FÖLL OCH DOLDES AV VEGETATIONEN. 1992 RESTES DENNA STEN ÅTER (Lager 2006 s 299f).

(3)Mölleberga socken(*svart markering*) **Bara härad** RAÄ-nr: Mölleberga 2:1
En moränhöjd belägen nordost om Mölleberga. Ska enligt tradition vara avrättningsplats
(Lager 2006 s 298).

(4)Förslöv socken 1(*röd markering*) **Bjäre härad** RAÄ-nr: Förslöv 160:1
En galgbacke, 80 x 80 m, enligt lantmäterikartan från 1807 och nämnd i en förteckning till
kartan från 1818 där den kallades för *Gamle Afräts platsen* (Lager 2006 s 295).

(5)Förslöv socken 2(*svart markering*) **Bjäre härad**
En avrättningsplats som enligt uppgifter ska vara belägen söder om Ranarp, närbelägen
nuvarande Västra Ljungby. Kända avrättningar från platsen är av bonden Staffan Nilsson den
11 juli 1798, för mord på sin hustru. År 1831 ska Troed Olsson ha blivit avrättad för
barnamord. Samma år ska även en dubbelavrättning ha ägt rum; Jöns Svensson Holm och
Pehr Jönsson, ska ha avrättats för rån och stölder (Lager 2006 s 292f).

(6)Södra Åsum socken 1 (*röd markering*) **Färs härad** RAÄ-nr: Södra Åsum 2:1
Galgbacke beläget på ett backkrön strax norr om Södra Åsums gamla kyrka, området är cirka
50 x 30 m stort och beväxt med lövbuskar. Platsen är markerad på kartor från både 1757 och
1851, dock var en avrättningsplats markerad på en karta från 1812 cirka 250 m sydöst om
platsen (Lager 2006 s 301).

(7)Södra Åsum socken 2 (*svart markering*) **Färs Härad**
Belägen på en höjd cirka 1 km norr om tingsplatsen i Tingskogen i Åsum ska en galgbacke
vara placerad. Den sista avrättningen ska ha varit verkställd här år 1827 (Lager 2006 s 300).

(8)Östra Kärrstorp socken (*röd markering*) **Färs härad** RAÄ-nr: Östra Kärrstorp 14:1
En avrättningsplats belägen på ett backkrön, cirka 150 x 75 m stort, nor om Kullagård. Platsen
är utmärkt på en karta från 1817 och var benämnt *galgebacke* (Lager 2006 s 302).

(9)Östraby socken (*svart markering*) **Färs härad** RAÄ-nr: Östraby 68:1
Enligt uppgifter på orten ska platsen vid Vårårsvägen ha varit en medeltida galgbacke. Högen är
cirka 25 m i diameter och 1,5 m hög (Lager 2006 s 303).

(10)Bosjökloster socken (*svart markering*)**Frosta härad** RAÄ-nr: Bosjökloster
39:1 På en lätt förhöjning i Bosjökloster socken misstänker man en möjlig galgbacke och
avrättningsplats. Förmodandena grundas på att man i 1747 års sockenbeskrivning omtals att:

*1413 har... konung Erich Pomeranus inrättat Birketing som hållits i Frosta härad vijd
Pinan...*

Man talar om en tingsrätt beläggen i Pinan och i samband med en tingsrätt, antas också finnas
en avrättningsplats (Lager 2006 s 293).

(11)Hörby socken 1 (*röd markering*) **Frosta härad** RAÄ-nr: Hörby 21:1
Galgbacke belägen strax öster om Hörby på höger sida om Kristandstadsvägen. Platsen är
utmärkt som galgbacke på en karta från 1839 (Lager 2006 s 296).

(12) Hörby socken 2 (röd markering) **Frosta härad** RAÄ-nr: Hörby 73:1
Avrättningsplats som är utmärkt på en lantmäterikarta från 1839 som *Galgebackerne*. Belägen nordöst i Hörby. Platsen kan troligtvis ha varit avrättningsplatsen för den f.d. soldaten Sven Månsson Rörström som halshöggs den 9 juli 1834 för mordbrand (Lager 2006 s 296).

(13) Lyby socken (svart markering) **Frosta härad** RAÄ-nr: Lyby 7:1
Ska vara belägen i området Tranhals, sydväst om Hörby. Enligt tradition i trakten ska platsen ha varit en galgbacke. Enligt Thornander, 1747, ska en galgbacke legat väster om Lyby, på en fälad kallad Tranhals. Han menar också att i närheten ska även en tingsplats ha legat. Området är ej markerat på lantmäterikartorna, men däremot finns namnet Tranhals markerat (Lager 2006 s 297).

(14) Västerstad socken (svart markering) **Frosta härad** RAÄ-nr: Västerstad 59:1
Enligt en karta från 1844 där ett område på cirka 130 x 120 m är markerat och benämnt som galgbacken. Idag är platsen belägen på en åkermark norr om östra Vedåkra (Lager 2006 s 302).

(15) Huaröd socken (svart markering) **Gärds härad** RAÄ-nr: Huaröd 17:1
En galgbacke enligt lantmäteri akt 33 från 1834. Belägen på en moränkulle vid en vägkrök väster om Elistorp mellan Huaröd och Älmhult. Är i huvudsak beväxt med unga lövträd. Dock vissa oklarheter runt platsen då den gamla kartan är svårtolkad (Lager 2006 s 295).

(16) Kristianstad socken 1 (röd markering) **Gärds härad** RAÄ-nr: Kristianstad 102:1
En galgbacke belägen på Näsby fält söder om Stridsvagnsvägen i Kristianstad. Både galgbacken och en galgegrav var utmärkta på platsen enligt en karta från 1837. Idag syns dock ingenting på platsen (Lager 2006 s 297).

(17) Kristianstad socken 2 (röd markering) **Gärds härad** RAÄ-nr: Kristianstad 104:1
Avrättningsplats belägen i nordöstra Kristianstad. Platsen ska enligt en odaterad karta, sannolikt dock från 1800-talet, vara en avrättningsplats på cirka 120x80 m. Vid ett grustäcksarbete 1920 hittades på platsen en likkista med ett välbevarat mansskelett. Idag är dock området bebyggt med villor (Lager 2006 s 297).

(18) Kristianstad socken 3 (svart markering) **Gärds härad**
Ska enligt uppgifter vara Kristianstads avrättningsplats från tidigt 1600-tal. Platsen är belägen i östra delen utav staden (Lager 2006 s 297).

(19) Lyngsjö socken (röd markering) **Gärds härad** RAÄ-nr: Lyngsjö 88:1
Galgbacke belägen nordväst om Lyngsjö kyrka. Platsen finns markerad på en karta från 1803 med namnen *Galjahagarna* och *Galjabjörksåkrar* (Lager 2006 s 998).

(20) Vä socken (svart markering) **Gärds härad** RAÄ-nr: Vä 206:1
Ska enligt FMIS uppgifter, ha varit skrivet i Kristandstadsbladet att: *på högsta krönet i furuskogen finnas galgbacke*. Dock anses dessa uppgifter vara osäkra då det ej finns uppgifter om datum eller årtal (Lager 2006 s 302).

(21)Stora Harrie socken(*röd markering*)**Harjagers härad** RAÄ-nr: Stora Harrie 9:1
En hög på cirka 52 x 7 m och en knapp halvmeter hög. Belägen längs vägen mot Södervidinge i anslutning till Långdösarna i Kävlinge. Högen omges av kantstenar som bildar en 50 x 4 m stor rektangel. Området anses ha varit en avrättningsplats för Harjagers härad (Lager 2006 s 300).

(22)Stora Herrestad socken(*röd markering*)**Herrestads härad** RAÄ-nr: Stora Herrestad 27:1
En avrättningsplats belägen på en moränhöjd norr om Jennyhill, mellan Stora Herrestad och Högestad Nygård. Enligt uppgifter ska man här den 19 april 1811 ha avrättat pigan Bolla Håkansdotter genom halshuggning och bränning, dömd för barnamord (Lager 2006 s 300).

(23)Kverrestad socken(*röd markering*) **Ingelstads härad** RAÄ-nr: Ullstorp 33:1
Platsen är utmärkt på en lantmäterikarta från 1780. Galgbacken ska ha tillhört Kverrestad socken och är belägen vid Galgmöllan i Tomelilla (Lager 2006 s 301).

(24)Östra Tommarp socken(*röd markering*) **Järrestads härad** RAÄ-nr: Östra Tommarp 63:1
En cirka 50 m i diameter stor galgbacke. Vid anläggandet av vägen strax sydväst om backen påträffades en bit av en stock, som man förmodar kan ha varit nedre delen utav en galge. Området är beläget sydväst om Simrishamn. Känt fall från platsen är från den 22 september 1831 då skomakarmästaren Carl Reslow avrättades för mord (Lager 2006 s 303).

(25)Skårby socken(*röd markering*) **Ljunits härad** RAÄ-nr: Skårby 21:1
Platsen har också kallats Bottenbjärs avrättningsplats och varit utmärkt på en karta från 1766. Området är beläget på en åker norr om Röglå. Känt från platsen är halshuggningen och bränningen av Nils Olsson från Snårestad den 7 december 1753; han var dömd för tidelag med ett sto (Lager 2006 s 300).

(26)Helsingborg socken (*röd markering*) **Luggude härad**
En avrättningsplats belägen cirka 75 m norr om den medeltida kyrkan S:t Petri i Helsingborg. Under en arkeologisk undersökning på platsen 1984, påträffade man skelett från nio individer. Man kunde konstatera att åtminstone sex av individerna blivit avrättade genom halshuggning (Arcini 2008 s 80f).

(27)Hässlunda socken(*röd markering*) **Luggude härad** RAÄ-nr: Hässlunda 7:2
En galgbacke enligt lantmäterikartan från 1807, har också tradition som galgbacke av ortsbefolkningen. Belägen i sydöstra delen av Mörap. Platsen är även en stenåldersboplats (Lager 2006 s 296).

(28)Mörap socken(*svart markering*) **Luggude härad**
En avrättningsplats belägen strax öster om Helsingborg. Känt fall från platsen är avrättningen den 22 augusti 1792, då drängen Jöns Andersson och Kerstin Nilsson avrättades för mord på Kerstins man, skepparen Bengt Nilsson Hall (Lager 2006 s 298).

(29)Risekatslösa socken(*röd markering*)**Luggude härad** RAÄ-nr: Risekatslösa 10:1
Belägen på en åker sydväst om Kungahus, området är cirka 240 x 100 m stort. Platsen är utmärkt på en lantmäterikarta från år 1842 som en galgbacke (Lager 2006 s 299).

(30)Perstorp socken (*svart markering*) **Norra Åsbo härad** RAÄ-nr: Perstorp 52:1
Beläget sydväst om Perstorp på ett cirka 120 x 100 m stort område. Platsen benämns som galgbacke, men man saknar uppgifter som stärker detta (Lager 2006 s 299).

(31)Össjö socken(*svart markering*) **Norra Åsbo härad** RAÄ-nr: Össjö 102:1
Platsen var utmärkt på en lantmäterikarta från 1823. Området är cirka 120 x 60 m stort och är belägen på en naturlig moränbunden rygg norr om Östra Ljungby (Lager 2006 s 302).

(32)Östra Ljungby socken(*svart markering*)**Norra Åsbo härad** RAÄ-nr: Östra Ljungby 85:1
En misstänkt avrättningsplats belägen på en naturlig moränkulle, cirka 50 x 30 stort. Platsen är belägen söder om Mölletofta, mellan Östra Ljungby och Stridsvig (Lager 2006 s 303).

(33)Billinge socken (*svart markering*) **Onsjö härad** RAÄ-nr: Billinge 61:1
En svag moränhöjning cirka 50 m i diameter ryktas kan ha varit en avrättningsplats i Billinge socken. En jätteek som fallit och blivit borttagen omtalas på orten, samt en bortodlad väg.

(34)Torrlösa socken (*röd markering*) **Onsjö härad** RAÄ-nr: Torrlösa 81:1
Beläget öster om Svalöv, ett område på cirka 100 m i diameter, området korsas av en stenmur. Platsen var markerad på en lantmäterikarta från 1734 (Lager 2006 s 301).

(35)Arrie socken (*svart markering*) **Oxie härad** RAÄ-nr: Arrie 6:1
Förmodad avrättningsplats i Vellinge kommun. Valliknande anläggning på cirka 15 m i diameter och knappt 0,7 m hög med öppning i söder. I anläggningen ligger fem större stenar, ett par är troligen gamla grindstolpar då de har märken efter krampor.

(36)Malmö socken 1(*röd markering*) **Oxie härad** RAÄ-nr: Malmö 47:2
Är utmärkt på en karta från 1697, som en hög, liknande figur. På samma karta benämndes platsen som Rackarebacken. Platsen är belägen i centrala Malmö, vid korsningen där Amiralsgatan och Föreningsgatan möts (Lager 2006 s 298).

(37)Malmö socken 2(*röd markering*) **Oxie härad** RAÄ-nr: Malmö 31:1
Platsen finns utmärkt på en karta från 1697 och benämns som galgbacken. Många skelettgravar ska vara funna runt platsen efter en undersökning på 1930-talet. Platsen är belägen vid Celsiusgatan, sydost om Rörsjömarken (Lager 2006 s 298).

(38)Oxie socken 1(*röd markering*) **Oxie härad**
Avrättningsplatsen i Käglinge är en av de äldre i Skåne, daterad till 1300-talet. Platsen tycks ha tillhört Oxie härads tingsrätt. Intill avrättningsplatsen fanns gravar efter de avrättade. Inga tecken på halshuggning återfanns på kropparna och det tycks då som om de blivit hängda. Tre utav individerna funna på platsen har varit kvinnor (Arcini 2008 s 80f, 84).

(39)Oxie socken*2*(röd markering) **Oxie härrad** RAÄ-nr: Oxie 8:1

En moränkulle, belägen strax väster om Oxiebiblioteket, har varit plats för avrättning. Platsen är 110 x 60 m stor och ett känt fall från platsen finns att hämta från 13 juli 1756 då drängen Hans Nilsson hängdes och brändes på platsen, dömd för tidelag (Lager 2006 s 299).

(40)Svedala socken(svart markering) **Oxie härad** RAÄ-nr: Svedala 4:1

Platsen ska ha varit en avrättningsplats enligt muntlig källa från I. Ahlgren, Aggarp 9, som fått höra detta av sin far. Platsen är belägen söder om Svedala (Lager 2006 s 301).

(41)Annelöv socken (röd markering) **Rönnebergs härad** RAÄ-nr: Annelöv 4:2

Galgbacken med 9 m i diameter och 2,2 m hög, är belägen på en kulle i Annelöv, strax utanför Landskrona. En cirka 2.2 m hög minnessten är rest på kullens mitt. Textat i metalbokstäver tros det stå:

*PÅ 1700 OCH 1800-TALET VAR ONSJÖ HÄRADS MARKNADSPLOTS OCH
TINGSSTÄLLE BELÄGET I ANNELOV. PÅ DENNA KULLE LÅG DESS
AVRÄTTNINGSPLOTS. SISTA AVRÄTTNINGEN HÖLLS DEN 21 DEC 1853. I ANNELOVS
BYAMÄN RESTE STENEN 1972*

Stenen ska ha blivit rest 1972. Texten indikerar att avrättningsplatsen tillhört Onsjö härads tingsställe och att sista avrättningen på platsen ska ha ägt rum den 1 december 1853. Trots namnet galgbacken ska dock de två kända avrättningarna från platsen ha varit genom halshuggning. 21 juli 1716 halshöggs korpralen och före detta mönsterskrivaren Elias Regner, för dråp på korpralen Skogberg. Sista avrättningen ska ha ägt rum den 21 december 1853 då Hanna Svendsdotter och son blev halshuggna för mordet på svärsonen och svågern, snickaren Jöns Julius Lindvall (Lager 2006 s 292).

(42)Glumslöv socken (röd markering) **Rönnebergs härad** RAÄ-nr: Glumslöv 37:1

Är markerad på lantmäterikartorna från 1793 och 1805 med namnet *Galgbacken*. Känt fall från platsen är från 1825 då *hustrun från Saxtorp* ska ha avrättats i Glumslöv (Lager 2006 s 295).

(43)Landskrona socken(röd markering)**Rönnebergs härad**

En avrättningsplats i Landskrona, numera park- och skogsområde. Sista avrättningen ska ha ägt rum 1872 då Carl Otto Andersson halshöggs, för mord, inför närmare 4000 åskådare. Kroppen ska ha blivit begravd precis intill avrättningsplatsen (Lager 2006 s 295).

(44)Hammarlöf socken(röd markering)**Skytts härad**

Avrättningsplats belägen norr om Trelleborg. Den 31 mars 1776 halshöggs bonddrängen Siewert Bengtsson för begånget tidelag, hans kropp ska ha bränts efter verkställd avrättning (Lager 2006 s 295).

(45)Skegrie socken(röd markering) **Skytts härad** RAÄ-nr: Skegrie 4:1

En avrättningsplats belägen söder om Skegrie, ungefärlig plats efter 1968 års inventering. Platsen är även kallad Liebacken (Lager 2006 s 300).

(46) Björnekulla socken 1 (röd markering) *Södra Åsbo härad* RAÄ-nr: Björnekulla 28:1

En galgbacke belägen i östra utkanten av Åstorp och omnämns som Södra Åbos härads avrättningsplats. Platsen ska ha varit 100-120 x 80 m stort. Platsen flyttades sedan 1,5 km mot sydöst, runt 1830, anledningen är okänd (se *Björnekulla socken 2*) (Lager 2006 s 293; http://samla.raa.se/xmlui/bitstream/handle/raa/3741/rs2003_04.pdf?sequence=3 s 7).

(47) Björnekulla socken 2 (röd markering) *Södra Åsbo härad* RAÄ-nr: Björnekulla 4:1

Cirka 70 m sydost om vägskälet strax utanför Björnås i Åstorp återfinns ytterligare en galgbacke i Björnekulla socken. På denna plats hittades inga markeringar i terrängen, men man fann ett par mindre röseliknande stensamlingar och en del stolphål. Man återfann också en stenmur som förmodligen ska ha varit en konstruktion som ingått i avrättningsplatsens funktion (Lager 2006 s293).

(48) Klippan socken (röd markering) *Södra Åsbo härad* RAÄ-nr: klippan 94:1

Åsbos härads avrättningsplats, ska ursprungligen varit cirka 90 x 80 m, men idag är området endast 90 x 40 m, på grund av en villabebyggelse i den nordvästra delen. Platsen är markerad på en karta från 1801 och det mest markanta med platsen idag är den hög liknande lämningen i den sydöstra delen av området, där man misstänker att själva galgen har stått. År 1831 ska drängen Anders Eskilsson ha blivit avrättad genom halshuggning på platsen, dömd för mord och rån (Lager 2006 s 296).

(49) Dalby socken (röd markering) *Torna härad* RAÄ-nr: Dalby 5:1

En galgbacke belägen i sydöstra Dalby, en karta från 1788 benämner ett markerat stycke, cirka 400 x 350 m, som Galgbacksåker. 1775 den 13 juli avrättades drängen Nils Olsson Wangberg på platsen, dömd för tidelag (Lager 2006 s 294).

(50) Lund Socken (röd markering) *Torna härad*

I kvarteret Gasverket har man vid tre tillfällen funnit skelett som visar tydliga spår av att ha blivit avrättade. Denna begravningsplats ska ha legat cirka 50 meter utanför stadsmuren och kan ha varit en avrättningsplats (Carelli 1995 s 51).

(51) Lund Socken (svart markering) *Torna härad*

Sydöstra delen av dagens Bantorget. Hittades en gravplats på cirka 10 meter med 11 individer begravda. Vid första anblick inget ovanligt, men de var alla begravda utanför kyrkogården, med fötterna mot öst. Platsen bedömdes bara använts väldigt temporär och därav kan det tolkas som en tillfällig gravplats av avrättade. Platsen för avrättningen borde i så fall vara nära (Carelli 1995 s 52).

(52) Lund Socken (svart markering) *Torna härad*

I kvarteret Gyllenkrok har två gravar blivit funna som har visar på både lemlästning och där fötter och händer blivit stympat. Platsen kan ha använt som avrättning av dessa individer, men kan också bara ha varit platsen där de begravts (Carelli 1995 s 51).

(53) Hällestad socken (röd markering) *Torna härad* RAÄ-nr: Hällestad 76:1

En galgbacke som omnämndes i beskrivningen till en karta från 1719. Ska ha varit en markerad höjd men är idag utjämnad genom grustäkt. Är belägen norr om Torna-Hällestad

mellan Ängstorp och Tvedöra. Vid en förundersökning 2003 grävdes två schakt upp med en sammanlagd längd på 42 m, men inget av antikvariskt värde hittades på platsen (Lager 2006 s 295; Svensson 2012 s 211).

(54)Tullstorp socken(svart markering) *Vemmenhögs härad*

En stor bronsåldersgrav fungerade under medeltiden som galgbacke i Tullarp (Lager 2006 s 301).

(55)Fjälkinge socken (röd markering) *Villands härad* RAÄ-nr: Fjälkinge 22:1

Platsen är markerad med fyra grindstolpar i granit, runt en cirka 7,3 x 6,7 meter rektangulär yta, samt fyra grindstolpar på en 5,1 x 5,1 m kvadratisk yta. Den ena platsen ska markera avrättningsplatsen, medan den andra ska markera en begravningsplats. Det är oklart vilken som är vad. En väg benämnd ”galge vägen” ska leda bort från platsen. Den 21 augusti 1795 sägs det att pigan, Anna Jacobsdotter, avrättats på platsen, dömd för barnmord. Enligt uppgifter ska sista avrättningarna ägt rum under 1810-1820-talet (Lager 2006 s 294).

(56)Hässleholm socken 1 (röd markering) *Västra Göinge härad* RAÄ-nr: Hässleholm 7:1

En galgbacke med en lätt höjd på knappa 0,4 m och med 10-12 m i diameter. Belägen ovanför vattenverket vid Östervärn i Hässleholm. Cirka 8 m väster om galgbacken ska Harald Olsson, år 1946, ha påträffat ett skelett med bakbundna händer och två år senare, 1948, ska ytterligare fyra gravar påträffats, denna gång 200 m sydväst om galgbacken (Lager 2006 s 296).

(57)Hässleholm socken 2 (svart markering) *Västra Göinge härad* RAÄ-nr: Hässleholm 75:1

Avrättningsplats belägen på Galgevägen i Östervärn. Ligger söder om ovan nämnda galgbacke. Sista avrättningen ska ha ägt rum på platsen den 18 maj 1866. Idag är platsen markerad med en nyanlagd kulle (Lager 2006 s 295).

(58)Osby socken (svart markering) *Västra Göinge härad* RAÄ-nr: Osby 436:1

Avrättningsplats belägen i Röinge. Kända fall från platsen är 1769 den 21 juni då Pernilla Månsdotter halshöggs för barnmord. Sista avrättningen ska ha ägt rum den 25 maj 1866 då fästningsfången Jonas Magnus Jonasson Borg halshöggs (Lager 2006 s 299).

(59)Vittsjö socken(röd markering) *Västra Göinge härad* RAÄ-nr: Vittsjö 25:1

En galgbacke belägen på en ö i Pickelsjön, i Vittsjön. Området ska enligt tradition varit en plats där man hängde snapphanar i slutet av 1600-talet (Lager 2006 s 302).

(60)Västra Torups socken(röd markering)*Västra Göinge härad* RAÄ-nr: Västra Torup

4:1 Platsen är utmärkt som *galgabacken* på kartor från 1711 och 1809. Namnet på platsen lever kvar bland ortsbefolkningen, även om man vid undersökning av platsen 1994 inte stötte på något ovanligt här. Enligt Håkan Olsson år 1994, skall platsen ha varit en gammal avrättningsplats där man använt sig av hängning.

(61)Broby socken (röd markering) *Östra Göinge härad*

Denna plats benämns också som *Brobys fångars rättelseplats* och är belägen i norra delen utav Broby, nära den gamla marknadsplatsen. Östra Göinge härads avrättningsplats. Kända fall från platsen är Bengta Nilsson som avrättades 20 maj 1713 för barnmord. 20 mars

1765 avrättades Kierstena Nilsdotter, även hon för barnamord. 8 februari 1837 halshöggs pigan Nilla Andersdotter för mordet på Ingar Bengtsdotter och den sista avrättningen ägde rum den 17 januari 1854 då drängen Göran Johnsson halshöggs för begånget rånmord (Lager 2006 s 293).

(62) Emmislöv socken (*röd markering*) **Östra Göinge härad** RAÄ-nr: Emmislövs 140:1

En 150 x 70 m stor avrättningsplats belägen öster om Emmislövsvägen sydost om Broby. Förutom att platsen ännu i folkmun nämns som galgbacke var även platsen utmarkerad med en galge på Buhrmans karta från 1687 (Lager 2006 s 294).

(63) Loshult socken (*Svart markering*) **Östra Göinge härad** RAÄ-nr: Loshult 48:1

Enligt ortsbos uppgifter från Harry Andersson och Kjell-Åke Andersson, ska platsen ha använts som galgebacke. Platsen är belägen mellan Killeberg och Älmhult (Lager 2006 s 297).

(64) Osby socken 1 (*svart markering*) **Östra Göinge härad** RAÄ-nr: Osby 436:1

Avrättningsplats belägen i sydöstra Osby på en moränhöjd med cirka 80 x 40 m i mått. Områdets kallas för *Galgabacken* på en skifteskarta (Lager 2006 s 299).

(65) Osby socken 2 (*svart markering*) **Östra Göinge härad** RAÄ-nr: Osby 462:1

Belägen norr om Osby på en kullens krön. Enligt uppgiftslämnaren och ortsbos, Åke Rahlsgård, har det funnits en avrättningsplats, enligt uppgifter på en gammal karta. Han fick själv uppgiften av sin avlidne far och vet ej vilken karta som avsågs (Lager 2006 s 299).

(66) Östra Broby socken (*svart markering*) **Östra Göinge härad** RAÄ-nr: Östra Broby 184:1

En 100 x 100 m stor avrättningsplats som varit markerad på karta från 1805, benämns som *Galgebacken*. Enligt ortsbos så ska det ha påträffats skelett på platsen. Området är beläget i norr om korsningen Tydingevägen och Storgatan (Lager 2006 s 302).

3.1 En närmare titt på Lund

Att finna detaljerad information från varje avrättningsplats är svårt då det saknas ingående uppgifter, även från platser som blivit undersökta. Däremot finns det en del information att tillgodose från utgrävningar i Lund där man funnit skelett som har tydliga spår av att ha blivit avrättade. Dock kan man inte säkert fastställa en plats där avrättningen ska ha ägt rum, utan bara var de har blivit begravda (nr 50, 51, 52).

I kvarteret Gasverket ska det vid tre tillfällen uppkommit gravar som anses vara onormalt begravda i dess sammanhang. Platsen var belägen cirka 50 meter utanför den västra stadsmuren. Gravarna låg utanför kyrkans gränser och verkar inte ha haft någon kristen omsorg. De första gravarna hittades 1925, och då fann man ett antal gravar i kulturlagret i en väldig oordning och alla utan kista. 1939 hittade man ytterligare några skallar och efter att man grävt vidare fann man ytterligare två gravar. Den ena graven låg i nordlig riktning och hade inget kranium där skallen borde ha varit, men man hittade två kranier intill kroppen till vänster i brösthöjd och ytterligare ett kranium vid bäckenet. Den andra graven bestod av två individer som bägge låg på sidan, den ena över den andra och båda hade kraniet separerat från kroppen (Carelli 1995 s 48ff). Gravarna tolkades vara från sen medeltid eller tidigt 1500-tal, tack vare två bronsmynt funna på platsen. Att platsen skulle ha varit ett slagfält blev mindre sannolikt när man 1980 hittade, cirka 0,8-1 m ner i kulturlagret, ytterligare en grav som visade spår efter att den döde hade blivit avrättad. Huvudet hade lagts ner separat i jorden. Detta i kombination med djupet på de begravda gjorde att platsen tolkades vara en kyrkogård för avrättade. Troligen hade avrättningarna också skett i närområdet (Carelli 1995 s 50).

I ett annat område i Lund påträffades 1960, 11 stycken kvarlevor på ett område om cirka 10 kvadratmeter. Området låg i sydöstra delen utav dagens Bantorg. Kvarlevorna var placerade med fötterna i öster och huvuden i väst, de var lagda i rad och skeletten såg inte ut att vara utsatta för något våldsamt. Men platsen tolkades som en tillfällig grav från någon gång mellan sen medeltid till 1400-talet, så är möjligheten stor att den kunnat vara en grav för avrättade (Carelli 1995 s 51f).

I den nordvästra delen av kvarteret Gyllenkrok hittades två gravar, med cirka 40 meter mellan varandra, under en utgrävning 1992. Den ena graven innehöll en man i 30-35 års ålder, han låg i öst-västlig riktning i en grav som var något för kort för hans längd. Men mest intressant var att hans händer och fötter hade stympats och gick inte att finna i graven. Dödsorsaken var inte klar, men troligt är att om han varit vid liv vid amputationen så blödde han ihjäl. I den andra graven, cirka 40 meter därifrån, fann man en liknande situation. Detta var också en man, men i 25-30 års ålder, som även han hade fått händer och fötter stympade. Men i detta fall hade han också blivit halshuggen. Händer och fötter återfanns slarvigt slängda i graven, men inget kranium gick att finna (Carelli 1995 s 54f).

4. Analys

4.1

Skåne bestod sammanlagt av 23 häradar och minst en avrättningsplats har blivit markerad i varje härad, vilket framgår av tabellen nedanför:

<i>Tabell 1</i>	Röd:	Svart:	Totalt:
Albo:	1	1	2
Bara:		1	1
Bjäre:	1	1	2
Färs:	2	2	4
Frosta:	2	3	5
Gärds:	3	3	6
Harjager:	1		1
Herrestad:	1		1
Ingelstad:	1		1
Järrestad:	1		1
Ljunits:	1		1
Luggude:	3	1	4
Norra Åbos:		3	3
Onsjö:	1	1	2
Oxie:	4	2	6
Rönnebergs:	3		3
Skytts:	2		2
Södra Åbos:	3		3
Torna:	3	2	5
Vemmenhög:		1	1
Villands:	1		1
Västra Göinge:	3	2	5
Östra Göinge:	2	4	6

Tabell 1: Antal avrättningsplat per härad

Att varje härad skulle ha minst en avrättningsplats framgår av Ola Svenssons artikel (Svensson 2012 s 399f). Men som man tydligt kan se i tabellen, var det ett något varierande antal avrättningsplatser i varje härad. Anledningen till denna kan bero på flera olika orsaker och det är svårt att benämna någon av dem som den verkliga källan. Storleken på häraden kan vara den mest logiska anledningen. Östra Göinge härad, som var det till ytan största i Skåne, har sammanlagt sex markerade avrättningsplatser. Lika många avrättningsplatser är funna i Gärds härad, som också är en ganska stor härad. Dock är lika många avrättningsplatser funna i Oxie härad, som till skillnad från de två ovan nämnda, inte är av någon större storlek. Naturligtvis kan befolkningstätheten ha spelat in i sammanhanget, men jag har tyvärr inte kunnat studera denna närmare och därför inte klargöra om så skulle vara fallet.

Däremot, är två av Oxie härads avrättningsplatser funna inne i Malmö stad och två andra funna i Oxie. Malmö är en storstad och var det redan under 1800-talet, det kan då ha funnits behov av att ha flera avrättningsplatser i bruk samtidigt. Dock finns det få enskilda fall där det går att bevisa att avrättningsplatserna inte har varit i bruk samtidigt, utan där den ena ersätter den andra. Ett exempel är den i Björnekulla socken, i Södra Åsbos härad (nr 46, 47). Här finns det, enligt FMIS rapporter, tecken på att den ena avrättningsplatsen ersatte den andra. Men några liknande underlag går inte att finna i Malmö eller Oxie och kan därför inte förklara den verkliga orsaken till varför här förefaller ha funnits två avrättningsplatser.

I Västra Göinge finns det antydningar till att åtminstone två av avrättningsplatserna varit i bruk samtidigt, den i Västra Torup (nr 60) socken och den i Osby socken (nr 58). Båda dessa platser nämns i skriftliga källor med årtal då platsen brukats eller har varit markerad på karta vid specifika årtal. Västra Torup sockens avrättningsplats var markerad på kartor från både år 1711 och år 1809, det kan då ge indikationer om att platsen kan ha fungerat som avrättningsplats mellan dessa två årtal. Osby socken har kända avrättningsfall från åren 1769 och 1866 vilket även här kan tyda på att platsen använts som avrättningsplats under dessa årtal. Årtalen från bägge dessa platser överlappar varandra, vilket kan hänvisa till att båda platserna fungerat som avrättningsplatser samtidigt. Detta är också sannolikt då det kan ha varit en nödvändighet att nyttja flera platser samtidigt för att få en större spridning i landskapet, samt dela upp ansvaret över avrättningsplatserna på flera socknar.

Det som också spelar stor roll i denna fråga är uppdelningen mellan osäkra och säkra platser. Av de sex avrättningsplatser markerade i Oxie härad (nr 35-40) är två av dem osäkra platser. Skulle det visa sig att dessa två platser inte har någon koppling till en avrättningsplats, kommer Oxie härad endast ha fyra avrättningsplatser markerade, vilket kan vara mer rimligt med tanke på häradens storlek.

4.2 Säkra/Osäkra avrättningsplatser

Som framgått tidigare, har jag gjort ett försök på en uppdelning över vilka platser som är mer osäkra och vilka som är bekräftade. Resultatet efter denna undersökning ser ni här under.

<i>Tabell 2</i>	
Röda markeringar	40
Svarta markeringar	26

Tabell 2: Säkra och osäkra avrättningsplatser

Detta visar att av alla 66 avrättningsplatser som blivit funna och studerade i denna uppsats, så är 40 av dessa platser mer säkra som avrättningsplatser. Det som styrker närvaron av en avrättningsplats är framförallt utgrävningar/undersökningar av platsen, som bekräftar närvaron av en avrättningsplats. Även i fall där flera kartor och skriftliga källor kan bekräfta närvaron har jag sett som mycket säkra exempel. Man ska inte heller utesluta möjligheten till att kartor kan vara feltolkade eller att skriftliga källor kan ge felaktig information. Märk väl också att vissa platser är undersökta/utgrävda, men är ändå markerade med svart. Detta beror på att undersökningarna inte har gett några bevis på en avrättningsplats, ändå har FMIS valt att behålla fornlämningen som galgbacke, och därav har jag den också markerad på min karta för bilaga 1.

4.3 Undersökta avrättningsplatser

Tabellen här visar hur många platser som blivit utgrävda/undersökta i jämförelse med antalet som inte blivit det.

Utgrävd/undersökt	44
Icke utgrävd	22

Tabell 3: Antalet utgrävda/undersökta

Av de 66 avrättningsplatser som studerats i denna uppsats, är antalet utgrävda ganska högt, dubbelt så många i jämförelse med de som förblivit orörda. Trots detta finns det väldigt lite information angående många av undersökningarna. Undantag är de avrättningsplatser/begravningsplatser för avrättade som undersökts i Lund. De lämningar man hittat i Lund är tyvärr inget man hittar på flera platser. Det är dock så att många av platserna som anges som undersökta i FMIS bara fått en ytlig undersökning och sedan har man, i mån av tid eller liknande, inte gjort mer på platsen. Detta kan också vara en anledning till varför det finns så få fynd från avrättningsplatserna.

Lämningar, fynd eller markeringar från avrättningsplatser är uppdelade som i tabellen nedanför. Märk väl att detta inte är antalet fynd totalt, utan det är på åtta olika platser man funnit skelett, på fyra platser man funnit grind/stolphål.

Skelett:	8
Grind/stolphål:	4
Stenar:	1
Övriga:	2
(Minnessten:	3)

Tabell 4: Lämningar från avrättningsplatsen

Det är inte många platser där man har funnit lämningar, dock är avsaknaden av fynd inget direkt tecken på att inget funnits där. En galge var byggd i trä, och träkonstruktioner är sällsynta att finna eftersom trä inte är något som bevarar sig bra i jorden. Endast ett av fynden som hittats är en träkonstruktion; det var den som man fann i Östra Tommarp (nr 24) och som man misstänker vara rester utav en trägalge. Dock kan en galge lämna andra spår efter sig, nämligen stolphål. Problemet är att stolphål kan odlas bort, samt att det är svårt att säkert avgöra vilken funktion ett stolphål haft, då stolphål kan likna varandra. Så stolphålen kan även vara lämningar efter en vanlig huskonstruktion. För att man ska kunna bekräfta skillnaden mellan en huskonstruktion och en galgekonstruktion krävs det en bakgrundsinformation om galgens storlek och uppbyggnad. Dessutom är det inte alltid att den arkeologiska utgrävningen täcker tillräckligt stor yta för att man ska kunna göra en korrekt bedömning av funna stolphål.

Rännor som man tror har använts vid halshuggning är också en företeelse som skulle kunna finnas kvar i kulturlagret, dock är frånvaron av mer exakta beskrivningar utav dessa ett problem. Utan mer exakta längder, djup och placeringar är det svårt att bedöma vad som är lämningar efter vad.

Minnesstenar är snarare en markering än en lämning och dessa är som tidigare nämnt mycket osäkra och bör därför inte läggas någon större vikt på. Däremot stenmurar, grindar eller spår efter sådana är värda att uppmärksamma. De kan visa tecken på inhängande områden av intressen, möjligen gravgårdar som ligger utanför den vanliga kyrkogården eller på ett inhägnat område som fungerat som avrättningsplats. Dessa platser är bra att uppmärksamma, men inte dra förhastade slutsatser runt.

Det kanske lättaste och mest intressanta att finna i det arkeologiska materialet, är skeletten efter de avrättade. De platser som har spår efter skelett är dock ganska få. I Lund har man, på tre olika platser hittat spår efter skelettresten; vid varje tillfälle har man hittat två, fyra, samt elva skelettlämningar (nr 50-52). Här finns material att tillgå för studier om avrättade kroppar. Men skeletten från avrättade personer kan se ut på väldigt olika sätt och kan ibland vara svåra att bedöma som avrättade. Att huvudet är separerat från kroppen är något som är ganska tydligt, massgravar där kroppen ligger huller om buller är något som kan tolkas som en avrättningsgrav, men som också kunnat vara en grav som uppstod under krigstid, detsamma gäller vid gravar som bara varit i bruk under en mycket kort tid. Dessutom lämnar hängning inga tydliga spår på individen och kan ibland vara svårt att känna igen (se sida 15). En undersökning av skeletten är därför alltid att föredra och om skeletten är bra bevarade så kan man, tack vare vår kunskap och vår utrustning idag, få givande svar.

4.4 Avrättningsplatser på höjder

Om man ser till tabellen, *bilaga 2*, kan man lätt notera att många utav platserna är belägna på höjder, dock betydligt färre än vad jag först trodde. Många texter har beskrivit att avrättningsplatser var belägna högt upp för att åskådarna skulle kunna se. Men det är förvånansvärt få som är belägna på höjder, och det är inga särskilt märkvärdiga höjder. Tyvärr är sällan den exakta höjden noterad, eftersom den sällan finns tillgänglig idag. De källor jag utgått från berättar om *en höjd i landskapet*, men inte mer ingående än så. Med ombyggnader, bortskövlingar och övriga förändringar i landskapet, är det svårt att kunna bedöma hur hög en plats var förr. De flesta platser är därför markerade som *höjder, osäkra mått*. Det finns dock några undantag, som man kan läsa i tabellen.

Höjd 0,0-1 m:	4
Höjd 1,1-2 m:	1
Höjd 2,1-3 m:	2
Ingen höjd/platt:	8
Höjd, osäkra mått:	26
Osäkert:	25

Tabell 5: Höjder på avrättningsplatsen

Avrättningsplatserna benämns ofta vara belägna på en kulle eller backe och genom att ha studera det närmare, anser jag det både logiskt och effektivt. Men fallet ser något annorlunda ut. Dock skrivs det även ofta om scener där avrättningen ska ha tagit plats, och när man pratar om höjder kan det vara dessa höjder man menar. Ibland har *naturliga höjder i landskapet*

Fig2. Utdrag ur Skånska rekognoseringskartan och den noderna fastighetskartan över Lyngsjö som visar landskapets förändringar.

använts. Så är fallet med avrättningsplatsen i närheten av Lyngsjö (nr 19), men det är inte alltid lätt att hitta "rätt höjd". Figur 2 under är en bild från den Skånska rekonstrueringskartan 1812, där avrättningsplatsen ska vara beläggen väster om Lyngsjö på en höjd. Hela området består av höjder och då är det oklart utan tydligare beskrivning var avrättningsplatsen bör ha varit. I detta fall hade jag stor hjälp av ån för att kunna märka ut avrättningsplatsen. Men principen av att inte kunna markera exakt plats på kartan kvarstår. I detta fall är det en naturlig höjd i landskapet, men i andra fall kan man syfta till en scen eller dylikt. Därför är det svårt att bekräfta eller helt avfärda närvaron av en höjd i samband med en avrättningsplats.

4.5 Närvaron av vägar och vatten vid avrättningsplatser

Närvaron av en väg är också något återkommande när man studerar platsen där avrättningarna kan ha ägt rum. Även här anses det logiskt. Man transporterade den dödsdömda till avrättningsplatsen och man transporterade bort kroppen från avrättningsplatsen, i de fall då kroppen inte blev begravda direkt på plats. Variationen mellan vägskäl och enkla vägar skiftar en del, som man kan studera i tabellen nedanför.

Enkel:	16
Tvåvägskorsning:	6
Trevägskorsning:	15
Fyrvägskorsning:	3
Fenvägskorsning:	1
Öppet fält:	10
Okänd:	15

Tabell 6: Vagnät i anslutning till avrättningsplats

Avrättningsplatserna har något varierad placering när det kommer till vägar. De kunde lika gärna vara placerade vid en enkel väg som vid ett vägskäl, och det förekommer även att de var placerade på öppna fält, med längre avstånd från vägarna (längre än 1 km). Dock ska det tilläggas att en del av platserna placerade under *okända* är platser belägna inne i städerna; dessa områden går inte att studera närmare på dem kartor jag haft till mitt förfogande.

Något som jag märkte mycket tydligt i början av undersökningen, var att många avrättningsplatser låg i närheten av vatten. Detta är möjligen något man inte borde lägga största vikt på, eftersom närvaron utav vatten var viktigt för befolkningen överlag. Men det tycks ändå finnas en viss tendens att anlägga avrättningsplatserna närmare vatten. Anledningen till detta kan både bero närliggande träsk att begrava den avrättade i. Tabellen nedanför ska ge en tydligare bild över närvaron:

Avståndet är mindre än 0,1 km:	8
Avståndet är mindre än 1 km:	28
Avståndet är mindre än 2 km:	11
Avståndet är mindre än 3 km:	9
Avståndet är mindre än 4 km:	3
Avståndet är mindre än 5 km:	1
Avståndet är okänt:	6

Tabell 7: Avstånd till vatten

Det känns som att närvaron av vatten borde ha spelat roll, eftersom majoriteten är markerade nära vatten. Det kan också vara en tillfällighet och att

Fig3. Utdrag ur Skånska rekognoseringskartan och den moderna fastighetskartan över Lyngsjö som visar landskapets förändringar.

avrättningsplatserna egentligen är anlagda vid bebyggelserna, som i sin tur är byggda vid vattnet. Om vi studerar samma karta som innan, i Lyngsjö socken, så kan man se att den röda prickken visar vad avrättningsplatsen är markerad. Den är anlagd på andra sidan sjön en ganska bra bit ifrån byn, men fortfarande intill vattnet. Detta kan vara tecken på att åar och vatten kan ha varit avgörande när man placerade en avrättningsplats.

4.6 Avstånd från gränser och bebyggelse

De avrättades kroppar kunde enligt Ambrius (Ambrius 1996 s 80) bli begravda på socken- eller häradsgränser, för att avvärja risken för gengångare. Jag valde att studera hur detta såg ut i praktiken, hur långt avståndet var mellan avrättningsplats och närmaste gräns. Detta var resultatet jag fick fram.

Avståndet är mindre än 0,1 km:	6
Avståndet är mindre än 1 km:	13
Avståndet är mindre än 2 km:	5
Avståndet är mindre än 3 km:	10
Avståndet är mindre än 4 km:	8
Avståndet är mindre än 5 km:	5
Avståndet är mer än 5 km:	6
Avståndet är okänt:	13

Tabell 8: Avstånd till socken- eller häradsgräns

Att kropparna skulle bli begravda på härads- eller sockengränser är i flera utav fallen mycket möjligt. Avstånden mellan platserna gör det inte omöjligt att transportera kropparna från plats till plats. Frågan är dock om man alltid valde att göra detta. I ett vidskepligt samhälle kunde befolkningen gå långt för att stoppa risken för gengångare; att transportera en avrättad person ett par kilometer för att vara säker var nog inga konstigheter. Däremot kan dåligt väglag eller dåligt väder ha gjort att man valt att begrava kroppen närmare och med andra metoder, för ett effektivt skydd. Enligt Ambrius (Ambrius 1996 s 80) räckte det med att begrava en avrättad kropp på en gårdsgräns, för att hindra att han eller hon gick igen.

Närheten till bebyggelse finns att studera i tabellen nedanför.

Placerad i bebyggelsen:	13
Avståndet är mindre än 1 km:	29
Avståndet är mindre än 2 km:	9
Avståndet är mindre än 3 km:	4
Avståndet är mindre än 4 km:	1
Avståndet är okänt:	9

Tabell 9: Avstånd till bebyggelse

Tabellen visar att det finns stora möjligheter för att kunna transportera kroppen till byn/staden. Att avrättningsplatserna låg så pass nära bebyggelse är ingen överraskning; de skulle kunna användas vid behov och samtidigt statuera ett exempel på att brott inte lönar sig. Även Ambrius utlåtande om att begrava avrättade på gårdsgränsen är möjlig i förhållande till avrättningsplats och avgränsning, men jag vill ändå avvisa denna teori i praktiken. Anledningen är att jag genom mina studier inte hittat några belägg som stödjer denna teori arkeologiskt. Vare sig i några utgrävningar, undersökningar eller skriftliga källor av andra forskare.

4.7 Metoder vid avrättning

En annan intressant faktor, värd att poängtera, är delningen mellan avrättningsplatserna beroende på halshuggning eller hängning som metod. Dessa två metoder var, som redan nämnt, de vanligaste metoderna i Skåne. Men intressant är att se vilken som tillämpades mest och om det var någon särskild spridning på dem. Tyvärr är inte tabellen nedanför särskilt detaljerad.

<i>Tabell 10</i>	
Hängning	7
Halshuggning	12
Okänt	47

Tabell 10: Avrättningsmetod

Det är ett stort antal platser som saknar uppgifter om vilken avrättningsmetod man använt sig av, varför en studie om avrättningsmetodernas blir svårtolkad.

Halshuggning har tillämpats på platser som Broby (nr 61), Hässleholm (nr 56-57), Malmö (nr 36-37), Hammarlöf (nr 44), Stora Herrestad (nr 22) och Skårby (nr 25). Varken deras placering i landskapet, storlek eller kännedom är särskilt markerande. Inte heller finns det något specifikt kännetecken mellan dessa platser som skulle kunna koppla dem till varandra. Detsamma gäller för Risekatlösa (nr 29), Vittsjö (nr 59), Kristianstad (nr 16-18) och Oxie (nr 38-39), som alla var platser som hade hängning som känd avrättningsmetod. Inte heller var dessa platser särskilt markerade på något sätt, eller hade några särskilda gemensamma kännetecken. Med ett så stort antal platser där avrättningsmetoden inte är känd är det väldigt svårt att göra en bedömning om det rådde fasta skillnader mellan platserna som utövade hängning respektive halshuggning.

5. Avslutning och slutsatser

Efter att ha studerat och analyserat både kartor, undersökningar och texter om avrättningsplatser har jag försökt hitta mönster i hur avrättningsplatserna placerades i landskapet. Det krävs dock mer arbete för att kunna dra säkra slutsatser men några hypotetiska slutsatser har jag dragit.

I det skånska landskapet är avrättningsplatserna väldigt utspridda, man kan se avrättningsplatser hela vägen ner till Trelleborg och hela vägen upp till Osby och som tidigare nämnts i analysen och i övriga studier, så finns det belägg för att det ha funnits minst en avrättningsplats i varje skånsk härad. Dock har vissa häradar betydligt fler än andra. Detta kan, som jag redan varit inne på, bero på att de varit bruk vid olika tider eller man varit tvungen att ha fler på grund av häradens storlek. I praktiken kan avrättningsplatser bli funna var som helst i Skåne. Det går dock inte att hitta dem endast genom att studera en karta, utan man måste studera landskapet noggrannare, gå igenom skriftliga källor och utforska marken, för att hitta de tecken och markeringar som kan utmärka en avrättningsplats. Avrättningsplatserna är fortfarande ett mycket utforskat kapitel i landskapet och det märks, inte minst när man försöker studera dem.

När man börjar studera avrättningsplatser, landskapet och kartor närmare, märker man att vissa saker är återkommande. Exempel på detta är vägar. För att transportera brottslingen till och från platsen kan ha varit en nödvändighet, samtidigt som placeringen gjorde att förbipasserande blev påmind om konsekvenserna för lagbrott.

Avrättningsplatserna är även oftast anlagda i närheten av platser där människor bor och lever, så en närliggande stad eller by är också återkommande. Något som dock inte alltid är återkommande är höjder, vilket var en överraskning. Höjder i samband med en avrättningsplats är visserligen inte ovanligt, men det är långt ifrån den självklarhet som jag först hade trott.

Närhet till vatten är också något som man finner vara återkommande, dock löper vattendrag genom landskapet och finns ofta nära bebyggelse, oavsett om platsen har en avrättningsplats eller inte. På samma sätt kan se att avrättningsplatser ibland ligger i nära anslutning till en härads- eller sockengräns.

Så den ultimata avrättningsplatsens placering borde vara på en hög eller kulle i nära anslutning till en by eller stad, intill en lättframkomlig väg eller vägskäl och inte långt ifrån vatten och ett härads- eller sockengräns. Detta inser man snabbt är långsökt, då inte många av de avrättningsplatser som markerats lever upp till alla dessa krav. Samtidigt finns det många platser i landskapet som skulle passa in på denna beskrivning, men som ändå inte varit en avrättningsplats. Så det är svårt att peka ut några tydliga mönster.

De är få avrättningsplatser som lämnat materiella spår efter sig, och de spår som man kan finna idag, är varierande. Stolphål efter galgen eller en halshuggnings scen är lämningar som går att finna på en avrättningsplats, men dessa kan vara svåra att hitta och framförallt, urskilja från liknande stolphål från exempelvis hus. Har man tur, kan man möjligen hitta spår efter

själva galgekonstruktionen, i form av det trä som användes till att bygga den, men dessa fall är sällsynta.

Det är nog skeletten och gravarna efter de avrättade som är de mest bekräftande fynden efter avrättningsplatserna. Däremot är det inte helt omöjligt att lämningar är vilseledande i jakt på den huvudsakliga platsen för avrättning. Skeletten kan ha blivit begravda på platser längre ifrån avrättningsplatsen, och helt utan skriftliga källor kan det vara svårt att koppla begravningsplatsen till en specifik avrättningsplats.

Men vi utgår även mycket från kartor och skriftliga källor när vi markerar var i landskapet det skulle kunna finnas en avrättningsplats. Även muntliga källor får användas i många fall, däremot måste man se kritiskt på vissa uttalanden om avrättningsplatser. Rykten som går i folkmun är inte en säker källa utan snarare något man kan se som en hänvisning. Vissa källor känns möjligen mer pålitliga än andra, kartor är en källa som ses mer pålitlig eftersom en karta oftast utgår från något, men faktum kvarstår att man måste hålla sig något kritisk. Att avrättningsplatserna finns är något självklart, men angående deras exakta position måste man vara mer pessimistisk.

6. Sammanfattning

Syftet med denna uppsats var att undersöka och försöka göra en sammanfattande bild av hur avrättningsplatser ser ut i Skåne och försöka hitta några återkommande faktorer som skulle kunna avslöja hur den idealiska avrättningsplatsen såg ut. Jag har studerat avrättningsplatsernas bakgrund, vilka lagar som var i bruk och hur lagen benämnde avrättningar. Samt beskrivit hur avrättningar gick till, och hur processen förändrades genom tiden och hur man skötte arbetet med den avrättades kroppar. Jag har även studerat ett par platser närmare för att få en mer grundlig syn i frågan. Därefter har jag sammanfattat alla avrättningsplatser jag kunnat hitta i FMIS, samt Lager, i en katalog och därefter studerat platserna var och en på en äldre karta, med syfte att sätta dem in i landskapet. Resultaten jag har fått ut av detta är att det är svårt, om inte omöjligt, att peka ut den idealiska platsen för en avrättningsplats, men jag har lyckats hitta par återkommande faktorer, som kan vara av intresse vid ett fortsatt studerande av avrättningsplatser. Bland annat avrättningsplatsernas förhållanden till bebyggelse, platser som ansågs utmärkande för begravingar, samt hur vägnätet förhåller sig till dessa platser.

7. Referenser

- Ambrius, Jonny 1996: Att dömas till döden. Tortyr, kroppsstraff och avrättningar genom historien. Karlshamn
- Arcini, Caroline 2008: *Detta lämnar ingen oberörd*. Döden som straff- glömda gravar på galgbacken. (Red) Titti Fendin. Lund.
- Carelli, Peter 1995: *We Are Not Equal in the Face of Death. Profane Graves in Medieval Lund*. Thirteen Essays on Medieval Artefacts. Meddelanden från Lunds universitets historiska museum. Lund.
- Feiff, Christer 1994: *Den dödsdömdes väg till stupstocken*. Dödens riter. (Red) Kristina Söderpalm. Stockholm.
- Hagberg, Louise 1937: När döden gästar. Stockholm.
- Hansson, Martin 2012: *Fortgående straffdom– en medeltida avrättningsplats i Hamneda i Småland*. Fornvännen 107.
- Karlsson, Emma 2008: *Glömda gravar på galgbacken*. Döden som straff- glömda gravar på galgbacken. (Red) Titti Fendin. Lund.
- Lager, Göran 2006: Döden i skogen. Ersatz. Stockholm.
- Larsson, Heidenblad, David 2012: Vårt eget fel moralisk kausalitet som tankefigur från 00-talets klimatlarm till förmoderna syndastraffsföreställningar. Höör.
- Lorentzson, Mona 1994: Att dö på rätt sätt under medeltiden. *Dödens riter*. (Red) Kristina Söderpalm. Stockholm.
- Matthiessen, Hugo 1910: *Bøddel og Galgefugl : et kulturhistorisk Forsøg*. Köpenhamn
- Modéer, Kjell Åke 1939: Rättshistorian som senmodern rättsvetenskap. Lund
- Olivecrona, K 1891: Om Dödstraffet. Uppsala.
- Olsson, Ingela 1948: Döden- i ett socialt, kulturellt och religiöst perspektiv. Viken.
- Sandén, Annika 2008: *"Och den 3 mars avhöggs han vid galgen och där begrovs"*. Döden som straff - glömda gravar på galgbacken. (Red) Titti Fendin. Lund.
- Skånska rekognosceringskartan. Framställd av Fältmättningsbrigaden 1812-1820. Arlov.
- Svensson, Ola 2012: *Dalby birk och rättens platser*. Dalby kyrka, kloster och gård. (Red) Stephan Borgehammar & Jes Wienberg. Centrum för Danmarksstudie 28. Göteborg/Stockholm.
- Widerström, P. 2011: En annan del av Visby. »... skall androm till skräck och warnagel, och sigh till ett wählfortient straff, uphängias.» Gotländskt Arkiv 2011.

Internetkällor:

Amnesty:

<http://www.amnesty.se/vad-gor-vi/dodsstraffet/dodsstraffet-i-varlden/> Hämtad den 10/12-2013.

FMIS:

<http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html> Hämtad senast den 9/12-2013

Riksantikvarieämbetet:

http://samla.raa.se/xmlui/bitstream/handle/raa/3741/rs2003_04.pdf?sequence=3

http://samla.raa.se/xmlui/bitstream/handle/raa/6584/uvr2014_015.pdf?sequence=1

Framsida:

Bilden på framsidan har jag egna rättigheter till.

Bilaga:

<http://historiskakartor.lantmateriet.se/arken/s/search.html>

Övriga bilder som använts:

Skånska rekognosceringskartan. Framställd av Fältmättningsbrigaden 1812-1820. Arlööv.

Bilaga 1

©Lantmäteriet

Bilaga 2

1	Brösarp	Albo	Röd	Undersökt	-	0,3 m	Öppet fält	0,3 km	0,3 km sockengräns	-	0,6 km
2	Simrishamn	Albo	Röd	Undersökt	Minneskrift på plåtskylt	Ingen höjd	Enkelväg	>0,1 km	>0,1 km Sockengräns	-	0,3 km
3	Mölleberga	Bara	Svart	Undersökt	Skelet	Höjd, osäkra mått	Enkelväg	0,6 km	0,6 km Sockengräns	-	0,75 km
4	Förslöv	Bjärre	Röd	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Enkelväg	1,8 km	3,6 km Sockengräns	Hängning	0,6 km
5	Förslöv	Bjärre	Svart	Icke undersökt	-	-	-	-	-	-	-
6	Södra Åum	Färs	Röd	Icke undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Trevägskorsning	>0,1 km	>0,1 km Sockengräns	-	Beläggen mitt
7	Södra Åum	Färs	Svart	Icke undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Enkelväg	1,2 km	1,2 km Sockengräns	-	0,6 km
8	Östra Kärrstorp	Färs	Röd	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Öppet fält	0,15 km	3,6 km Sockengräns	-	0,6 km
9	Östraby	Färs	Svart	Icke undersökt	-	1,5 m	Enkelväg	1,2 km	3 km Häradsgräns	Hängning	0,9 km
10	Bosjöklöster	Frosta	Svart	Icke undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Öppet fält	1,2 km	2,7 km Sockengräns	-	1,5 km
11	Hörby	Frosta	Röd	Undersökt	-	-	Enkelväg	1,2 km	1,2 km Sockengräns	-	1,2 km
12	Hörby	Frosta	Röd	Undersökt	-	Ingen höjd	Trevägskorsning	0,6 km	0,6 km Sockengräns	Halshugning	0,3 km
13	Lyby	Frosta	Svart	Undersökt	-	-	Öppet fält	2,1 km	2,1 km Sockengräns	-	0,3 km
14	Västerstad	Frosta	Svart	Icke undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Trevägskorsning	0,6 km	0,6 km Häradsgräns	-	1,2 km
15	Huaröd	Gärds	Svart	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Trevägskorsning	3,6 km	1,2 km Sockengräns	-	0,3 km
16	Kristianstad	Gärds	Röd	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Öppet fält	0,3 km	3 km Sockenräs	-	0,3 km
17	Kristianstad	Gärds	Röd	Undersökt	Skelet i kista	Höjd, osäkra mått	Enkelväg	0,1 km	0,1 km Sockengräns	-	1,2 km
18	Kristianstad	Gärds	Svart	Icke undersökt	-	-	-	~0,15 km	0,2 km Sockengräns	-	Beläggen mitt
19	Lyngsjö	Gärds	Röd	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Enkelväg	>0,1 km	>0,1 km Sockengräns	-	0,9 km
20	Vä	Gärds	Svart	Icke undersökt	-	-	Trevägskorsning	4,5 km	0,6 km Sockengräns	-	0,4 km
21	Stora Harrie	Harjager	Röd	Undersökt	Kantstenar och Stolphål	0,5 m	Enkelväg	2,4 km	0,2 km Sockengräns	-	1,2 km
22	Stora Herrestad	Herrestad	Röd	Icke undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Tvåvägskorsning	2,1 km	2,1 km Häradsgräns	Halshugning	1,2 km
23	Kverrestad	Ingelstad	Röd	Undersökt	-	3 m	Fyrvägskorsning	1,5 km	7,8 km Häradsgräns	-	1,5 km
24	Östra Tommarp	Järrestad	Röd	Undersökt	Trädel av galge	Ingen höjd	Trevägskorsning	>0,1 km	>0,1 km Sockengräns	Hängning	0,9 km
25	Skårby	Ljunits	Röd	Icke undersökt	-	-	Trevägskorsning	0,3 km	0,1 km Sockengräns	Halshugning	1,6 km
26	Helsingborg	Luggade	Röd	Undersökt	9 Skelett	-	-	0,3 km	6,3 km Häradsgräns	Halshugning	Beläggen mitt
27	Hässlunda	Luggade	Röd	Undersökt	-	-	Trevägskorsning	0,3 km	0,3 km Sockengräns	-	0,3 km
28	Möarp	Luggade	Svart	Icke undersökt	-	-	-	-	-	-	-
29	Risekatlösa	Luggande	Röd	Icke undersökt	-	Ingen höjd	Öppet fält	1,8 km	6 km Sockengräns	-	2,1 km
30	Perstorp	Norra Åsbo	Svart	Icke undersökt	-	Ingen höjd	Öppet fält	1,8 km	1,8 km Sockengräns	-	3 km
31	Össjö	Norra Åsbo	Svart	Icke undersökt	-	-	-	>0,1 km	-	-	3,2 km
32	Östra Lungby	Norra Åsbo	Svart	Icke undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Trevägskorsning	>0,1 km	>0,1 km Sockengräns	-	1,2 km
33	Billinge	Onsjö	Svart	Icke undersökt	-	Höjd, osäkra mått	-	2,1 km	4,8 km Sockengräns	-	3 km
34	Torrlösa	Onsjö	Röd	Undersökt	Stenmur	-	Trevägskorsning	0,3 km	2,4 km Sockengräns	-	0,6 km
35	Arrie	Oxie	Svart	Undersökt	Stenar	0,7 m	Femvägskorsning	0,3 km	4,5 km Häradsgräns	-	0,3 km
36	Malmö	Oxie	Röd	Icke undersökt	-	Höjd, osäkra mått	-	0,2 km	3 km Sockenräs	-	Beläggen mitt
37	Malmö	Oxie	Röd	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	-	0,2 km	3 km Sockenräs	-	Beläggen mitt
38	Oxie	Oxie	Röd	Undersökt	Skelett	-	Enkelväg	0,2 km	5,1 km Häradsgräns	Hängning	0,3 km
39	Oxie	Oxie	Röd	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Tvåvägskorsning	0,9 km	5,4 km Häradsgräns	Hängning	0,6 km
40	Svedala	Oxie	Svart	Icke undersökt	-	-	Trevägskorsning	1,2 km	1,2 km Häradsgräns	-	0,3 km
41	Annelöv	Rönnebergs	Röd	Undersökt	Minnesten	2,2 m	Trevägskorsning	0,6 km	0,9 km Häradsgräns	Halshugning	0,3 km
42	Glumslöv	Rönnebergs	Röd	Undersökt	-	-	Trevägskorsning	1,8 km	3,3 km Sockengräns	-	Beläggen mitt
43	Landskrona	Rönnebergs	Röd	Undersökt	-	-	-	0,3 km	4,2 km Sockengräns	Halshugning	Beläggen mitt
44	Hammarlöf	Skytts	Röd	Undersökt	-	Ingen höjd	Fyrvägskorsning	0,1 km	3,9 km Häradsgräns	Halshugning	Beläggen mitt
45	Skegrie	Skytts	Röd	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Enkelväg	3 km	6,6 km Häradsgräns	-	0,3 km
46	Björnekulla	Södra Åsbo	Röd	Undersökt	-	-	Öppet fält	2,7 km	4,5 km Sockengräns	-	0,9 km
47	Björnekulla	Södra Åsbo	Röd	Undersökt	Stenrös, stenar och stolphål	Ingen höjd	Öppet fält	1,5 km	3,6 km Sockengräns	Halshugning	0,9 km
48	Klippan	Södra Åsbo	Röd	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Enkelväg	>0,1 km	>0,1 km Häradsgräns	Halshugning	0,3 km
49	Dalby	Torna	Röd	Undersökt	Minnesten	-	Enkelväg	0,9 km	4,5 km Häradsgräns	-	0,6 km
50	Lund	Torna	Röd	Undersökt	Skelett	-	Fyrvägskorsning	3,3 km	3,3 km Sockengräns	Halshugning	<0,1 km
51	Lund	Torna	Svart	Undersökt	Skellet	-	-	3,4 km	3,4 km Sockengrän	-	Beläggen mitt
52	Lund	Torna	Svart	Undersökt	-	-	-	3,4 km	3,4 km Sockengrän	-	Beläggen mitt
53	Hällestad	Torna	Röd	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Trevägskorsning	2,4 km	3,9 km Sockengräns	-	2,4 km
54	Tullstorp	Vemmenhögs	Svart	Undersökt	Bronsåldersgravar på platsen	-	-	0,6 km	3,9 km Sockengräns	-	Beläggen mitt
55	Fjälkinge	Villands	Röd	Undersökt	Grindstolpar	-	Tvåvägskorsning	3,3 km	0,9 km Sockengräns	-	0,9 km
56	Hässleholm	Västra Göinge	Röd	Undersökt	Skelett m. bakbundna händer	0,4 m	Enkelväg	-	-	-	-
57	Hässleholm	Västra Göinge	Svart	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Tvåvägskorsning	-	-	-	-
58	Osby	Västra Göinge	Svart	Undersökt	-	-	Tvåvägskorsning	-	-	Halshugning	-
59	Vittsjö	Västra Göinge	Röd	Undersökt	-	Ingen höjd	-	>0,1 km	-	Hängning	Beläggen mitt
60	Västa Torup	Västra Göinge	Röd	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Enkelväg	0,3 km	-	Hängning	-
61	Broby	Östra Göinge	Röd	Undersökt	-	-	-	0,3 km	-	Halshugning	0,1 km
62	Emmislöv	Östra Göinge	Röd	Undersökt	-	-	Enkelväg	0,3 km	-	-	-
63	Loshult	Östra Göinge	Svart	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Tvåvägskorsning	-	0,6 km Riksgräns	-	-
64	Osby	Östra Göinge	Svart	Undersökt	-	Höjd, osäkra mått	-	0,3 km	-	-	Beläggen mitt
65	Osby	Östra Göinge	Svart	Icke undersökt	-	Höjd, osäkra mått	Öppet fält	0,9 km	-	-	-
66	Östra Broby	Östra Göinge	Svart	Icke undersökt	Skelett enligt folkmun	Höjd, osäkra mått	Trevägskorsning	0,9 km	-	-	0,3 km